

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2015-2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Irena Růžičková

**Obsahová a jazyková analýza deníků Lidové noviny
a Právo**

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Alena Svobodová, CSc.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2015-2018

BACHELOR THESIS

Irena Růžičková

**Content and Language Analysis of daily Lidové noviny
and Právo**

Prague 2018

The Bachelor Thesis Work Supervisor: doc. PhDr. Alena Svobodová, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 2. 3. 2018

Irena Růžičková

Poděkování

Děkuji především paní doc. PhDr. Aleně Svobodové, CSc. za vedení mé práce a za udílené rady a podporu. Děkuji také panu Istvánu Lékovi za poskytnuté informace o Lidových novinách, které jsem mohla v této práci uveřejnit.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá obsahovou a jazykovou analýzou deníků Lidové noviny a Právo. V teoretické části je popsána historie a charakteristika vybraných periodik, definován publicistický funkční styl a základní principy médií a komunikace. Praktická část se věnuje vybraným zprávám, analyzovaným ve třech po sobě jdoucích dnech. Články jsou porovnány především z hlediska vyváženosti, gramatické správnosti a vypovídajícího titulku zprávy.

Klíčová slova

Historie tištěných médií, jazyková analýza, Lidové noviny, média, obsahová analýza, Právo, publicistický funkční styl, zpravodajský styl.

Annotation

The Bachelor Thesis researches both content and language analysis of the dailies Lidove noviny and Pravo. The history and characteristics of the dailies are described in the theoretical part. Definition of the publicistic functional style and description of the basic principles of media and communication has been investigated. Detail analysis of selected articles from the dailies Lidove noviny and Pravo is processed in the practical part. As a result of this Thesis the articles are compared in. The articles are compared mainly in terms of balance, grammatical accuracy and the title of the report.

Keywords

Content analysis, history of printed media, language analysis, Lidové noviny, media, news style, Právo, publicistic functional style.

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 MÉDIA A KOMUNIKACE	11
1.1 Charakteristika médií.....	11
1.2 Dělení médií.....	13
1.3 Charakteristika komunikace	15
1.4 Typologie komunikace	16
2 HISTORIE TIŠTĚNÝCH MÉDIÍ.....	18
2.1 Tištěná média ve světě od vynálezu knihtisku do konce 20. století	19
2.2 Tištěná média na území české republiky od vynálezu knihtisku do konce 20. století.....	22
2.3 Tištěná média ve světě od po čátku 20. století do současnosti	23
2.4 Tištěná média na území české republiky od počátku 20. století do současnosti	24
3 CHARAKTERISTIKA DENÍKŮ LIDOVÉ NOVINY A PRÁVO.....	28
3.1 Historie deníku Lidové noviny	28
3.2 Charakteristika deníku Lidové noviny.....	30
3.3 Historie deníku Právo	31
3.4 Charakteristika deníku Právo	32
4 PUBLICISTICKÝ FUNKČNÍ STYL	34
4.1 Vymezení publicistického funkčního stylu.....	35
4.2 Publicistický styl zpravodajský	36
4.3 Publicistický styl analytický	38
4.4 Publicistický styl beletristický	39
PRAKTICKÁ ČÁST	41
5 METODOLOGIE	41
5.1 Cíl práce, výzkumná metoda, Výzkumný vzorek.....	41
5.2 Výzkumné otázky a hypotézy.....	43

6	OBSAHOVÁ ANALÝZA	45
6.1	Lidové noviny	45
6.2	Právo	54
7	JAZYKOVÁ ANALÝZA	62
7.1	Lidové noviny	62
7.2	Právo	65
8	POROVNÁNÍ	69
9	SHRNUTÍ	71
	ZÁVĚR	72
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	74
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	77
	SEZNAM PŘÍLOH	78

ÚVOD

Tištěná média jsou jedním z hlavních prostředků masové komunikace. Pravidelně vycházející noviny informují širokou veřejnost o aktuálních událostech z celého světa. V současnosti se setkávají s velkým konkurentem, jímž je internet. Z tohoto důvodu má již většina periodik i vlastní internetovou verzi. Výhodami zpravodajství na internetu jsou především rychlost, aktuálnost, dostupnost a hypertextovost. I přes tyto klady je tištěná verze novin stále žádaná.

Tématem bakalářské práce je obsahová a jazyková analýza vybraných deníků Lidové noviny a Právo. Toto téma bylo zvoleno autorkou z důvodu pravidelné čtenosti obou periodik, ať už v tištěné nebo online verzi.

Cílem práce je po obsahové a jazykové stránce analyzovat vybrané zprávy ze tří výtisků deníků Lidové noviny a Právo a výsledky analýzy porovnat. Ke splnění cílů bakalářské práce byly použity metoda analýzy a komparace. Pomocí těchto dvou metod lze určit kvalitu a dodržení základních rysů zpravodajských žánrů. Na základě stanovených kritérií analýzy byla řešena především informační hodnota, objektivnost, srozumitelnost a jazyková úroveň zpráv.

Již zmíněná analýza se opírá o teoretická východiska obsažená v teoretické části práce. V první kapitole jsou charakterizována média a komunikace, je uvedeno jejich dělení a typologie. Kapitola obsahuje také definice důležitých pojmů.

Druhá kapitola nabízí historii tištěných médií ve světě a na území České republiky. Jsou zde uvedeny důležité mezníky ve vývoji tištěných médií od prvopočátků až do dnešní doby. V jednotlivých podkapitolách nalezneme známá vydavatelství tištěných periodik, která jsou po desetiletí uznávána po celém světě. Popsán je nejen vývoj tištěných periodik, ale i jejich vlastnictví.

Třetí kapitola charakterizuje analyzované deníky, zabývá se jejich historií a strukturou. Je uvedena doba vydávání jednotlivých novin, vlastníci i známí autoři, celkový vývoj

těchto novin včetně současného stavu. Charakteristika Lidových novin je podložena výpovědí šéfredaktora Istvána Léka.

Poslední kapitola teoretické části se zabývá publicistickým funkčním stylem, jeho vymezením, vnitřní diferenciací a uvedením příkladů. Stěžejní pro tuto práci je podkapitola, která se věnuje dílčímu stylu zpravodajskému včetně jeho základního žánru – zprávy. Tento žánr je předmětem analýzy v praktické části práce.

Úvodní podkapitoly praktické části charakterizují metodologii výzkumu. Další část je věnována obsahové a jazykové analýze. Jsou analyzovány tři zprávy z jednotlivých deníků po dobu tří po sobě jdoucích dnů. Články jsou porovnávány z hlediska obsahové analýzy na základě titulku, umístění, grafické stránky, stavby textu a přehlednosti. Po stránce jazykové jsou zprávy analyzovány z hlediska pravopisu a gramatiky, využití automatizace a aktualizace textu, dalšími kritérii jsou lexikální rovina a kompozice textu. Následně je provedeno porovnání analyzovaných textů obou periodik a ověřeny stanovené hypotézy.

TEORETICKÁ ČÁST

1. MÉDIA A KOMUNIKACE

Médii se rozumí periodický tisk (noviny a časopisy určené široké veřejnosti), rozhlasové a televizní vysílání a veřejně dostupná sdělení na internetu; ať už mají povahu výstupu výrobní organizace (zpravodajské portály), uživatelských příspěvků (Youtube), individuálních počínů (blogy) či veřejných nástěnek (Facebook). (Jirák, Köpplová, 2009, s. 21) Komunikací se rozumí přenos informace pomocí znakového systému. (Musil, 2010, s. 11)

O masových médiích se běžně uvažuje zároveň jako o sociální komunikaci. Mediální komunikace je tedy každá sociálně-komunikační aktivita, s níž souvisí tištěná, vysílací či síťová média. Za masovou komunikaci je považována taková mediální komunikace, na které se podílejí masová média, tedy tisk, rozhlasové a televizní vysílání určené početným skupinám. (Jirák, Köpplová, 2009, s. 24)

Epocha, kterou Melvin L. DeFleur a Sandra J. Ballová-Rokeachová nazývají epochou masové komunikace, přinesla do současné společnosti nejen nespočet změn, ale celkové urychlení doby. Již na konci 19. století byl vynalezen film, který dnes pro většinového diváka představuje téměř každodenní zábavu. Tentýž jev můžeme pozorovat o pár let později s rozvojem rozhlasu a následně i televize. Není tomu ani 70 let, co se rozhlas začal stávat nedílnou součástí většiny domácností, postupně i automobilů. Veškerá technika se začala rozšiřovat velmi rychle a stále jde kupředu.

(DeFleur, Ballová-Rokeachová, 1996, s. 39)

1.1 CHARAKTERISTIKA MÉDIÍ

„Ze slova médium je zřetelně patrný jeho původ. Vychází z latiny a znamená prostředek, prostředníka, zprostředkující činitel-tedy to, co něco zprostředkovává, zajišťuje“ (Jirák, Köpplová, 2003, s. 16)

Mezi masová média řadíme předně televizi, rozhlas, noviny a časopisy, internet, dále pak filmy a některé knižní produkty. Tato média jsou specifická tím, že nabízejí čtenáři informace, o které je z mnoha nejrůznějších důvodů zájem. Tento zájem vzniká z potřeb a zájmů každého z nás.

Potřeby můžou být následující: orientace v politickém či ekonomickém okruhu, snaha vzdělávat se, pobavit se či potřeba být informován o aktuálním dění. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 13)

Média se dále vyznačují tím, že jsou obsahově univerzální, mají velkou popularitu a jsou veřejně dostupná. Významnou sociální i kulturní roli hraje především to, že dokáží velmi rychle podávat informace z celého světa. Tisk vydává informace nejpozději do druhého dne, rozhlas a televize informují o aktuálním dění v pravidelných zprávách a internetové noviny pomocí aktualizací mohou zprávy vydat či doplnit téměř okamžitě. (Jirák, Köpplová, 2009, s. 21)

„V běžném denním styku (žurnalistika, politika) se dnes termín médium používá jako souhrnné označení technických prostředků a sociálních systémů sloužících hromadné komunikaci a často je opomíjeno zařazení knih, filmů i některých dalších prostředků šíření informací (video, CD, DVD.); odpovídá to relativní převaze televize, rozhlasu, internetu a periodického tisku.“ (Musil, 2010, s. 31)

Prvním masovým médiem byl tisk, který se zejména v USA a ve Francii rozvíjel velice rychle již od počátku 19. století. V Německu, Anglii a Rakousko-Uhersku se tisk rozšířil přibližně o třicet let později. Jednalo se o tisk seriózní nebo také tisk kvality. Seriózní tisk se obracel na vzdělané čtenáře z vyšších tříd, ovšem souběžně se rozvíjející bulvár cílil na lidi z nižších a středních vrstev a na méně vzdělané čtenáře. Od poloviny 19. století vzniká také stranický tisk, který patří do rukou konkrétních politických stran. (Jirák, Köpplová, 2003, s. 29)

Masová média jsou tedy typem celospolečenské komunikace, dostupné v zásadě všem a s mediálním obsahem pro všechny. Média umožňují oslovovat početné skupiny

příjemců a přinášejí pro ně atraktivní a srozumitelné obsahy; to vše díky rozvoji periodického tisku, filmu, internetu, rozhlasu a televize. (Jirák, Köpplová, 2009, s. 45)

1.2 DĚLENÍ MÉDIÍ

Média dělíme na elektronická a tištěná. Pod pojmem tištěná média si můžeme představit nejčastěji periodika, která vycházejí alespoň dvakrát týdně. Tím míníme zejména noviny, časopisy a deníky. (Musil, 2005, s. 18)

V dnešní době se však s tradičními novinami můžeme setkávat (mimo tištěné formy) i v jejich internetové podobě. Na webu však většinou nenajdeme zprávu v totožném znění, jako vychází v tisku. Způsobeno je to tím, že na internetu lze zprávy kdykoli aktualizovat. Aktualizací zprávy se myslí její případné přepsání, doplnění či upravení. Aktualizace lze na internetu provádět kdykoli, zpráva je tak neustále aktuální.

Mimo aktualizací mají internetové noviny i mnoho dalších výhod. Díky dnešní internetové dostupnosti si je můžeme přečíst téměř všude. Dostupné jsou mimo jiné i archivy novin, do kterých můžeme kdykoli nahlédnout. Specifickým prvkem internetové žurnalistiky jsou hypertextové odkazy. Díky nim se lze rychle dostat k důležitým doplňujícím informacím. Elektronickými médii se kromě internetu myslí i rozhlasové a televizní vysílání.

Tisk

Součástí masově se šířícího tisku jsou v první řadě periodika, ojediněle i neperiodicky vycházející tisk.¹ Dále sem můžeme zařadit periodicky vycházející tisk pro úzký okruh zájemců. Toto vymezení je neopomenutelné zejména z hlediska historického. Periodické tiskoviny se vyvíjely v průběhu staletí, k úplnému pochopení významu tisku jako masmédia je tedy nutné zohlednit nejen periodický, ale i neperiodický tisk.

---

¹ Neperiodické publikace jsou tiskoviny, které nevycházejí pravidelně a jsou vydávány za účelem vědeckým či uměleckým. Příkladem může být telefonní seznam či jízdní řád.

Film

Mezi masová média lze zařadit také film. Mnoho z filmové produkce nese výrazné rysy masové komunikace, proto i film v tomto pojetí má svůj význam. Zejména dobrodružné příběhy, westerny a grotesky dokázaly k plátnům přilákat obrovské množství lidí. I dokumentární a zpravodajský film se stále snaží o obsahovou aktuálnost.

Rozhlas a televize

Tato vysílací média jsou daleko snáz specifikovatelná v porovnání s tiskem či filmem. Tato média totiž společně s dobou přinášejí ohromný technický pokrok ve společnosti.

„Rané dějiny rozhlasového vysílání dokládají, že toto médium bylo původně chápáno především jako zprostředkovatel již existujících forem-koncertů, divadelních představení, vzdělávacích přednášek apod.“ (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 18)

Postupem času ovšem i do rozhlasu pronikají žurnalistické prvky, jako zpravodajství, sportovní komentáře či přímé rozhovory. Televize byla zprvu vnímána pouze jako rozšířená forma rozhlasu. Na počátku televizního vysílání můžeme nalézt převzaté formy informování z tehdy již rychle se rozvíjejícího rozhlasu. Televize se postupem času řadí mezi nejsledovanější média, která nechybí téměř v žádné domácnosti. Z hlediska naučného se může zdát, že tato média upadají. Z důvodu častého používání hovorového jazyka se znesnadňuje porozumění. Vzdělávací složky médií jsou tímto jevem čím dál více dehonestovány. (Čmejrková, 2003, s. 158)

Internet

Internet je třeba chápat jako specifické médium, v němž je možné využít několik technik. Shromažďuje totiž veškerá masmédia. Televize, rozhlas, knihy, filmy, noviny ostatní periodické i neperiodické tiskoviny zde lze bez obtíží nalézt. Internet je ovšem i médium, ve kterém se lze pomocí chatu a uzavřených konverzací spojit pouze s jedním člověkem či úzkou skupinou lidí. Proto toto médium musíme vnímat zároveň jako formu interpersonální komunikace. Uživatel může – na rozdíl od jiných médií-vyjádřit svůj názor pomocí příspěvku či komentáře.

Internet nese veškeré rysy masové komunikace. Nechybí organizační zajištění, dostupnost, podíl na veřejném životě, ale především snaha o aktuálnost a rychlost v dodání sdělení. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 19)

Mark Deuze média obohatil ještě o skupinu tzv. *soukromých médií*, do které spadá např.: mobilní telefon, digitální aparát a přenosné hudební přehrávače. Všudypřítomný život v médiích pak ovlivňuje lidské chování ve veřejném prostoru. (Deuze, 2016, s. 15)

1.3 CHARAKTERISTIKA KOMUNIKACE

„Komunikace je přenos informace pomocí znakového systému², jazykového nebo jiného, uskutečňovaný mezi lidmi přímo nebo pomocí technicko-organizačních prostředků.“
(Musil, 2005. s. 7)

F. Čermák ve své knize popisuje komunikaci jako přenos informace mezi minimálně dvěma účastníky. Říká také, že při komunikaci se nepřenášejí jen informace, ale i pocity a vůle. (Čermák, 2011, s. 13)

Komunikace je nedůležitějším a nejčastějším sociologickým stykem, při níž je možno přenést v co nejkratší době velké množství informací. Informace je obsah procesu komunikace. Jde o sdělení, ale ne vždy musí být slovní. Sdělovat můžeme i hudbou, dílem nebo mimikou. Komunikace je podstatným prvkem při vytváření sociálních vazeb a struktur. Vždy hrála velmi podstatnou roli v pojetí člověka jako takového. Komunikace stojí v popředí potřeb člověka. Její poruchy patří k nezávažnějším problémům v mezilidské společnosti.

Komunikace ve svém základním schématu má komunikátora (vysílatele) a komunikanta (příjemce). Její součástí je informace, pramen informace, sdělení a kanál pro přenos informace. Komunikant může být v určitých případech neznámý. Pro používání

---

² Znakovým systémem se rozumí jazyk, kterým je informace přenášena. Nemusí jít pouze o řečovou komunikaci, lze zahrnout i písemnou.

komunikace jsou důležité její praktické vlastnosti, např. přesnost, srozumitelnost, komunikační efektivita a cílová působivost. (Musil, 2010, s. 15)

Důležité je zdůraznit, že vývoj hromadných sdělovacích prostředků je důsledkem rostoucího zájmu o vizuální komunikaci. Již dřevorytové ilustrace byly velmi oblíbené, dále na popularitě přidávaly i reportážní fotografie v novinách. Kresby či malířské umění neodpovídaly požadavkům v novinových článcích, zejména pro jejich zdlouhavé vytváření, proto zde své uplatnění nenašly.

Co se týče významných mezníků komunikace, především je třeba uvést vznik řeči 40 000 až 30 000 let př. n. l., vznik písma přibližně 4 000 let př. n. l., vynález papíru ve 2. století v Číně a vynález knihtisku v 15. století, což bylo považováno za jeden ze znaků moderní doby. (Verner, 2013, s. 10)

1.4 TYPOLOGIE KOMUNIKACE

Komunikaci můžeme dělit několika způsoby.

Prvním důležitým dělením je komunikace verbální a neverbální. Verbální komunikace je založena na hlase v hlasovém projevu. Jedná se o typický rys projevu lidskosti, u člověka je dána biologicky a charakterizuje její. Verbální komunikace člověka se vyvíjí v podstatě celý život. Závisí na několika ohledech: v jaké společnosti se nacházíme, v jakém prostředí vyrůstáme i na tom, v jakém věku právě jsme. To vše má na verbální komunikaci velký dopad. Neverbální komunikace se vyznačuje tím, že reagujeme na něco, co vidíme a vnímáme. Nejčastěji se jedná například o mimiku, držení těla, gestikulaci. Do neverbální komunikace sice neřadíme slova, ale patří do ní tón hlasu, rytmus i melodie. Dále můžeme komunikaci dělit na spontánní a řízenou. Spontánní komunikace vzniká z potřeby sdělit informaci, pomocí ní se můžeme sociálně integrovat, na rozdíl od komunikace řízené, která je vedena s jasným záměrem či cílem informovat o daném tématu.

Dalším dělením je komunikace přímá a nepřímá. Přímá komunikace je dána dvěma a více lidmi. Mohou mezi sebou hovořit jednotlivci či skupiny, není ovšem zapotřebí ničeho

jiného než lidí. Nepřímá komunikace se naopak vymezuje tím, že je k ní zapotřebí technický prostředek. Probíhá tedy pomocí nějakého média. Jde o hromadný sdělovací prostředek, dříve kouřové signály, uzlové písmo, dnes televize, rozhlas či potištěný papír. Druhy komunikace lze také dělit podle komunikačního kanálu na komunikaci vizuální a akustickou. Akustickou komunikaci provádíme prostřednictvím akustického kanálu (hlasu) a u člověka je biologicky založen. Jazyk představuje pro současného civilizovaného člověka základní nástroj komunikace. (Musil, 2010, s. 22)

Lze uvést další typy mezilidské komunikace:

- Intrapersonální – komunikace se sebou samým.
- Interpersonální – komunikace mezi dvěma až třemi lidmi.
- Skupinová – komunikace uvnitř ustavené skupiny.
- Meziskupinová – komunikace mezi ustavenými skupinami.
- Institucionální – komunikační procesy v rámci politického systému.
- Celospolečenská – komunikační procesy, jež jsou potenciálně dostupné všem příslušníkům určité společnosti.

Pro každou z těchto rovin existuje typická podoba. Navzájem se základní rysy těchto rovin mohou protínat. Proto je možné např. u prvků interpersonální komunikace nalézt i ve skupinové rovině apod. (Jirák, Köpplová, 2003, s. 16)

2. HISTORIE TIŠTĚNÝCH MÉDIÍ

„Tištěná média jsou součástí masových médií, kam náleží rovněž film, rozhlas, televize či veřejně přístupná internetová produkce. Masová média představují formu veřejné komunikace, která je adresována veřejnosti.“ (Večeřa, 2015, s. 12)

Počátky žurnalistiky můžeme najít již v dobách před naším letopočtem. První noviny byly pouze psané, jednalo se tedy o manuální tvorbu při jejich sepisování i následném přepisování. Ústředním tématem byl tehdy rozvíjející se obchod.

První noviny, které vznikly před naším letopočtem při římském senátu, nesly název Annales. Jednalo se o letákovou formu novin. Vzniká tedy první zpravodajství, v novinách se objevují hospodářská, politická a obchodní témata. Toto zpravodajství bylo zprvu vyrýváno do dubových destiček. Později za vlády Gaia Julia Caesara³ vycházely dokonce události týdne (Acta Diurna), které byly psány speciálně školenými otroky. Jde tedy o vůbec nejstarší periodický tisk, v němž byly šířeny informace pro nejvyšší vrstvy římské společnosti. Tento způsob vydávání pravidelného zpravodajství se udržel až do 4. století n. l.

Šíření informací bylo pro lidstvo vždy nesmírně důležité. Před vynálezem knihtisku si tak lidé hledali různé způsoby, jak se k informacím dostat, či je dokonce šířit. Často tak byly informace šířeny pomocí dopisů, přičemž byl na konec umístěn odstavec, který sloužil veřejnosti.⁴ Stejně tak byly k dopisům přikládány přílohy, které následně kolovaly mezi čtenáři nezávisle na dopisu.

Roku 1420 dochází k reformě tištěných médií, kdy L. J. Coster přichází s ulehčením otrocké práce opisovačů a začíná tisknout strany na papír, dřevěné desky slouží jako

---

³ Gaius Julius Caesar byl římským vojevůdcem a politikem, žil od roku 100 př. n. l. do roku 44 př. n. l. Zároveň patřil k nejmocnějším mužům antické historie.

⁴ V této době byly dopisy zasilány posly, kteří měli za úkol uchovávat soukromí dopisu a šířit pouze informace určené veřejnosti.

podkladová forma. První zmínky o tištěných médiích můžeme datovat již od roku 1440, tedy od vynálezu knihtisku Johannesem Gutenbergem. Jako první vyšla kniha – přesněji se jednalo o dvousvazkovou Bibli.

Důležitým vynálezem pro možný vznik knihtisku byl papír. Ten byl vynalezen v Číně již ve 3. tisíciletí př. n. l. Původně byl vyráběn z konopí. Až v 1. století př. n. l. se papír začal vyrábět z hedvábí a lnu. Papír, v podobě, jak ho známe dnes, byl taktéž vynalezen v Číně kolem roku 100 n. l.

Na počátku 16. století začínají vycházet letáky se zprávami. Častými tématy bývají katastrofy, popravy a války. Mezi evropské předchůdce periodik patří zejména malý zpravodajský leták benátské vlády, prodávaný za drobnou minci – gazetu. Název se dosud udržuje v titulech mnoha následně vzniklých tištěných periodik. Gazetanti⁵ ovšem nikdy nebyli předchůdci žurnalistů. Psali pouze soukromě. Soukromý tisk se vždy odděloval od veřejného. O soukromý text se přestalo jednat v dobách počínajícího tisku. (Verner, 2013, s. 9-11)

2.1 TIŠTĚNÁ MÉDIA VE SVĚTĚ OD VYNÁLEZU KNIHTISKU DO KONCE 20. STOLETÍ

Již na počátku novověku mělo lidstvo potřebu být pravidelně informováno. K uspokojení jejich tužeb a rychlému šíření informací mezi masu lidí dopomohl jeden z nejvýznamnějších světových vynálezů - knihtisk. Vydané noviny a letáky roznášela poštovní dostavníková doprava.

První plnohodnotné tištěné doložitelné periodikum vyšlo roku 1605 v Antverpách, tedy na území dnešního Holandska. Mělo již všechny ustálené formy periodického tisku. Abraham Verhoeven toto periodikum pojmenoval Nieuwe Tidinghen, což v překladu znamená Nové věci. Tisk nebyl příliš nákladný. Ráno získané informace vycházely večer

---

⁵Gazetanti – opisovatelé kupních smluv či dopisů

téhož dne. Rozsah periodika byl kolem sedmi stran. V téže zemi jsme mohli zaznamenat i první pokusy o vydávání novin.

Nizozemí bylo v 17. století velmocí. Rozvoj tisku zde byl obrovský. Přispěl k němu i tiskař Willem Jansz von Blaeu, který pozvedl technickou podstatu tiskařských strojů. Noviny se tak daly tisknout rychleji a s nižšími náklady. Do třicátých let 17. století jsme mohli zaznamenat více než sto pokusů o tištěné noviny. Vzhledem k velkému zájmu o svobodného tisku se zde překládaly noviny i pro Francii. Autoři získávali informace od poštovních dotazníků a následně je přepisovali. Myšlenková volnost, náboženská tolerance, silný podnikatelský ruch, to vše přispívalo k tehdejšímu rozvoji tisku. Ovšem nejen tato témata byla součástí běžného tisku. 17. století s sebou později přináší silná válečná a ekonomická témata, např. třicetiletá válka, anglická revoluce či migrace do amerických kolonií. Tisk se tedy začíná považovat za rys vzdělanosti, rostoucí zájem o zpravodajství roste i u obchodníků. Neperiodický tisk je stále psán spíše zábavnou formou.

Typickým listem pro obyvatele velkoměsta byl *Amsterdam se Courant*. Vycházel ve formátu dnešní A4.⁶ Tisknuto bylo na 2 000 kusů třikrát do týdne. Kromě doposud známých obchodních, politických a ekonomických témat se zde začaly objevovat zárodky publicistiky. Eseje, úvodníky, portréty, ale i zábavné žánry, to vše si již v tehdejšímu tisku našlo svou roli.

V první polovině 17. století se tisk začal rozvíjet i v Anglii. Ta ovšem oproti svobodně přemýšlejícímu Nizozemí měla tisk cenzurovaný. Prvním tištěným periodikem byl *Weekly News*. Tématem pro tyto noviny byl zejména obchod, informace o dovozu a následném prodeji.

Neméně důležitou zemí pro rozvoj tisku bylo Německo. V týdeníku *Relation* byly zprávy redigovány autorem, který je sám vybíral a často i část sám zpracoval. První deník

---

⁶ Formát A4 byl pro tehdejší dobu velice pokrokový, do té doby vycházely veškeré tituly ve formátu A5, větší formát tisku tedy nesl více informací, ale s tím i větší náklady.

s názvem *Einkommende Zeitungen* vyšel v Lipsku v roce 1660. Vydavatel Thimotheus Ritzsch měl na starost až na 1500 výtisků.

Na počátku 18. století je zaznamenán mnohem vyšší zájem o zpravodajství, tisk se tak pořád stupňuje. Vzdůstá také zájem o časopisy, často literárního či osvětového typu. V 18. století se vedle seriózního tisku začíná masově tisknout i bulvár.⁷ Obsahuje informace zábavného charakteru, důraz klade na grafickou stránku a písmo je výrazně větší než u zpravodajských periodik.

V Anglii začíná vycházet první bulvár, pod názvem *Penny magazine*, prodáváný za jeden penny. Ve Francii je jedním z prvních bulvárních listů titul *La Presse*. V New Yorku začal v roce 1833 vycházet deník *The Sun*. Deník byl lidový, měl hustě potištěné čtyři strany tisku a cenou i obsahem se snažil přiblížit k méně majetné vrstvě New Yorku. Tisk působil velice důrazně, neuveřejňoval dlouhé zprávy, snažil se být přesný, úderný a stručný.

Od této doby se vedle sebe rozvíjejí dva druhy tisku. Tisk seriózní s informační hodnotou a novinářským sdělením a tisk bulvární, tištěný pro masy lidí ve stále zábavnější a poutavější formě.

V roce 1837 dosáhl tisk *New York Sun* 30 000 výtisků. Tehdy se objevuje první novinářská kachna.⁸ Jednalo se spíše o zprávy, kdy si autor k podložené informaci přimyslel něco svého, aby tak byl článek poutavý a senzační. Přestože mnoho čtenářů vědělo, že jde o klamavou informaci, noviny přesto kupovali.

V průběhu 19. století se společnost poprvé začíná setkávat s agenturním tiskem. Tiskové agentury se stávaly čím dál tím větším zdrojem informací pro periodika. První tisková agentura *Havas* byla založena roku 1835 v Paříži, postupně se tento fenomén začínal šířit nejen do zbylých zemí Evropy, ale i do celého světa. (Verner, 2013, s. 16)

---

⁷ Bulvár je masový tisk, který cílí na emoce. Vyznačuje se populismem, povrchností a skandalizací. Jeho kořeny sahají až k úplnému začátku knihtisku, masově se ovšem objevuje až v 18. století. Označení bulvár pochází z Francie, kde byl prodáván na širokých ulicích (tedy bulvárech) kolem 30. let 19. století.

⁸ Novinářská kachna je senzační neověřená, a většinou nepravdivá zpráva.

2.2 TIŠTĚNÁ MÉDIA NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY OD VYNÁLEZU KNIHTISKU DO KONCE 20. STOLETÍ

Prvním doloženým tiskem na území dnešní České republiky byla latinská příručka *Statua sinodalia Arnesti* z roku 1476, což svědčí o brzkém rozvoji tisku na našem území. O dvanáct let později vychází první česky psaná Bible. Před koncem 15. století jsou vydána i první dvě sněmovní usnesení, můžeme je tedy považovat za dvě první politické zprávy. Tyto výtisky se tiskly s největší pravděpodobností v Praze v tiskárně Jana Kampa. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 47)

První noviny na území ČR byly (stejně jako ve světě) psané ručně. Ty nejstarší z roku 1495 nesou název *Noviny leta Božieho* (někdy také jako *Jindřichohradecké noviny*, podle místa jejich nálezů). Měly dva listy a běžně obsahovaly kolem čtrnácti zpráv, nejčastěji z kanceláře Vladislava Jagellonského.

I později, v 17. století po vynálezu knihtisku, se můžeme setkávat s ručně psanými novinami. Využívali je čeští exulanti jako prostředek dorozumívání mezi sebou. Ke zpravodajství tohoto formátu patří například anonymně sepsané noviny z roku 1662 v Amsterdamu, které pocházely z okruhu exulantů kolem Jana Amose Komenského.

Začátkem 16. století se můžeme setkat s první kronikou. Pocházela z dílny Martina Kuthena s názvem *Kronika o založení země české a prvních obyvatelích jejích*. V druhé polovině 16. století se vedle kronik začíná rozvíjet i letákový tisk, který je zaměřen na politická práva městského stavu. Letákové noviny měly za úkol ovlivnit veřejné mínění. V čele s letákovými novinami v této době můžeme zaregistrovat i rozvoj pamfletů a drobných traktátů, které se staly vcelku propagandistickými (protihabsburskými).

V 17. století český tisk spíše stagnoval. Bylo to zapříčiněno i nadvládou habsburského soustátí, český jazyk byl tedy značně oslabený. Objevovalo se několik pokusů o psaní německého tisku. Janu Arnoltovi z Dobroslavína bylo v roce 1672 uděleno privilegium vydávat německé noviny. Vycházely každou středu a sobotu a měly čtyři strany.

Vzhledem k tomu, že většina zpráv v těchto novinách byla přebírána ze zahraničních zdrojů (které Arnolt získával díky tehdejšímu rozvoji pošty, jež dovážela tiskoviny pro úřady a soukromé osoby), tisk tak ztrácel na aktuálnosti, ovšem odpovídal zarytým představám o úkolu novin. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011)

V 17. století, po zrušení nevolnictví, začala česká šlechta projevovat zájem o český jazyk. Zde se nacházíme v prvopočátcích národního obrození. Národní obrození usilovalo, v čele s Josefem Dobrovským, Václavem Thámem, Karlem Ignácem, dále i s Josefem Jungmannem, Janem Kollárem, Františkem Ladislavem Čelakovským a dalšími, o navrácení českého jazyka do vyšších vrstev společnosti a o vytlačení dosud převládajícího německého jazyka. Za konec národního obrození se považuje revoluční rok 1848. (Verner, 2013, s. 75)

Češi se v tomto roce poprvé setkávají s fenoménem moderní politické žurnalistiky, jejímž zakladatelem byl Karel Havlíček Borovský. Mimo jiné byla zrušena cenzura, díky tomu tisk získal značnou volnost. (Končelík, Večeřa, Orság, 2010, s. 17)

2.3 TIŠTĚNÁ MÉDIA VE SVĚTĚ OD PO ČÁTKU 20. STOLETÍ DO SOUČASNOSTI

Média od počátku 20. století dosahují obrovského rozvoje. Vývoj zasáhl ve velké míře do televizního vysílání. Elektronková, později elektronická, televize má kořeny již ve 20. letech 20. století. Taktéž rozhlasové vysílání dosahuje nemalých úspěchů. V roce 1920 v Pittsburghu bylo zahájeno první pravidelné rozhlasové vysílání. O 15 let později byl poprvé natočen plně barevný film a následující rok bylo zahájeno pravidelné vysílání stanice BBC v Anglii.

První textový počítač vzešel z americké společnosti IBM v roce 1964. V podstatě se jednalo o "vyspělejší" psací stroj, který měl počítačovou paměť, tedy možnost ukládání textu na magnetickou pásku. V roce 1978 se poprvé setkáváme s možností ukládání textu na magnetické disky.

Na počátku 20. století se v tisku poprvé začíná objevovat reklama a inzerce. Zavádí ji Alfréd Harmsworth, který kromě deníku Times začal vydávat i Daily Mail. Právě v tomto deníku se setkáváme s prvky reklamy a noviny se tak přeměňují v obchodní podnikání. První číslo tohoto deníku bylo rozdáváno zdarma, jeho náklady jednoznačně pokryla již zmíněná inzerce. K prvnímu dlouhodobému vydávání novin zcela zdarma došlo v roce 1696 ve Francii. Náklady na tisk byly vyrovnány obsaženou reklamou a inzercí.

Během druhé světové války byl (z důvodu velkého nedostatku papíru) tisk značně omezen ve všech válečných zemích. Postupem času se však deníky začaly opět vydávat a v současnosti je na výběr nepřeberné množství jak seriózního, tak bulvárního denního tisku. Mezi nejznámější seriózní deníky patří The Daily Telegraph (Anglie), The Times (Anglie), New York Times (USA), Le Parisien (Francie). Mezi nejznámější bulvární deníky patří The Daily Mirror (Anglie), The Sun (Anglie), USA Today (USA).

V současné době je výroba novin a časopisů po celém světě téměř úplně závislá na technice a stále více se usiluje o co nejvyšší míru digitalizace. To také vede k internetové podobě novin, naprostá většina celostátních deníků je běžně dostupná v internetové verzi, která má oproti tištěným médiím nespornou výhodu v rychlosti dodání informace k široké veřejnosti. (Verner, 2013, s. 20)

2.4 TIŠTĚNÁ MÉDIA NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY OD POČÁTKU 20. STOLETÍ DO SOUČASNOSTI

Většina tisku na počátku 20. století patřila právním subjektům. Nebyl tedy v rukou soukromníků – jak bylo zvykem především v západních zemích – avšak patřil do rukou politických stran.⁹ Vzhledem k tomu, že v tomto období na území tehdy Československé republiky nebylo žádné jiné médium než tisk, byla po něm v celé republice hojná poptávka. Pravidelně vycházelo až na 2 000 periodik v Praze, ve zbytku republiky přibližně dvojnásobek.

---

⁹ V dnešní době na území ČR vychází pouze jeden tisk, který má ve vlastnictví politická strana a tím jsou Haló noviny.

V roce 1919 se objevuje obsahová cenzura, která byla prováděna vždy dvě hodiny před zveřejněním textů. Tato cenzura byla v rozporu s Ústavou z roku 1920, přesto však prorazila do tisku díky mnoha doplněním v tehdejší formě Ústavy. (Verner, 2013, s. 106) Ve snaze zajistit základní zpravodajský servis pro nově se rozvíjející samostatný stát vzniká národní tisková agentura a stává se tak novým prvkem v organizačním uspořádání veřejné komunikace. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 157) Více se rozvíjí i bulvární tisk, jehož výskyt byl, na rozdíl od ostatních zemí, spíše okrajový. Díky rozvoji techniky dosáhl tisk vyšší úrovně kvality.

V meziválečném Československu se setkáváme s novými deníky, které již nebyly vždy stranické. K nejvýznamnějším patřily Lidové listy, Tribuna či Národní osvobození. Pro širokou veřejnost vycházely večerníky, které na rozdíl od denního tisku neměly politický charakter a podobaly se zahraničnímu bulváru.

Média se v období druhé světové války stávají jak u nás, tak ve světě součástí vojenské strategie a nástrojem válečné propagandy. Zatajují se informace nejen za účelem zmatení protivníka, ale i za účelem ovlivnění veřejného mínění. Nejrychlejším zdrojem informací byl rozhlas. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011 s. 187)

V období protektorátu je silně rozvinutá cenzura tisku. Řízení tisku bylo plně v rukou okupantů. Pro redaktory byly vydávány informace, o čem psát či naopak nepsat. Cenzura v této době neovlivňuje pouze články, ale i fotografie a inzeráty. Každý výtisk prochází třemi stupni kontroly, než je možno ho dát tisknout. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 197)

V průběhu 50. let 20. století přestává být pro tisk důležité, zda si na sebe vydělá či ne. Výlohy totiž jsou hrazeny ze státního rozpočtu. Příděly papíru zůstávají nástrojem kontroly až do roku 1989. Cena novin je jednotná, bez ohledu na počet stran. Deníky měly středoevropský formát, mimo Rudého práva a Zemědělských novin, jež vycházely ve formátu světovém. Plošná inzerce z deníků vymizela. V průběhu dalších let se tisk stále rozvíjel, zejména u okresních periodik se náklady výrazně zvyšovaly.

Po roce 1989 v tištěných médiích probíhal proces faktického odstátnění. Ten měl tři podoby:

- Přeměna stávajících titulů.
- Obnovení titulů, které neměly v předcházejícím období dovoleno vycházet, případně rozvoj titulů, jež vycházely jako samizdat.
- Zakládání nových titulů.

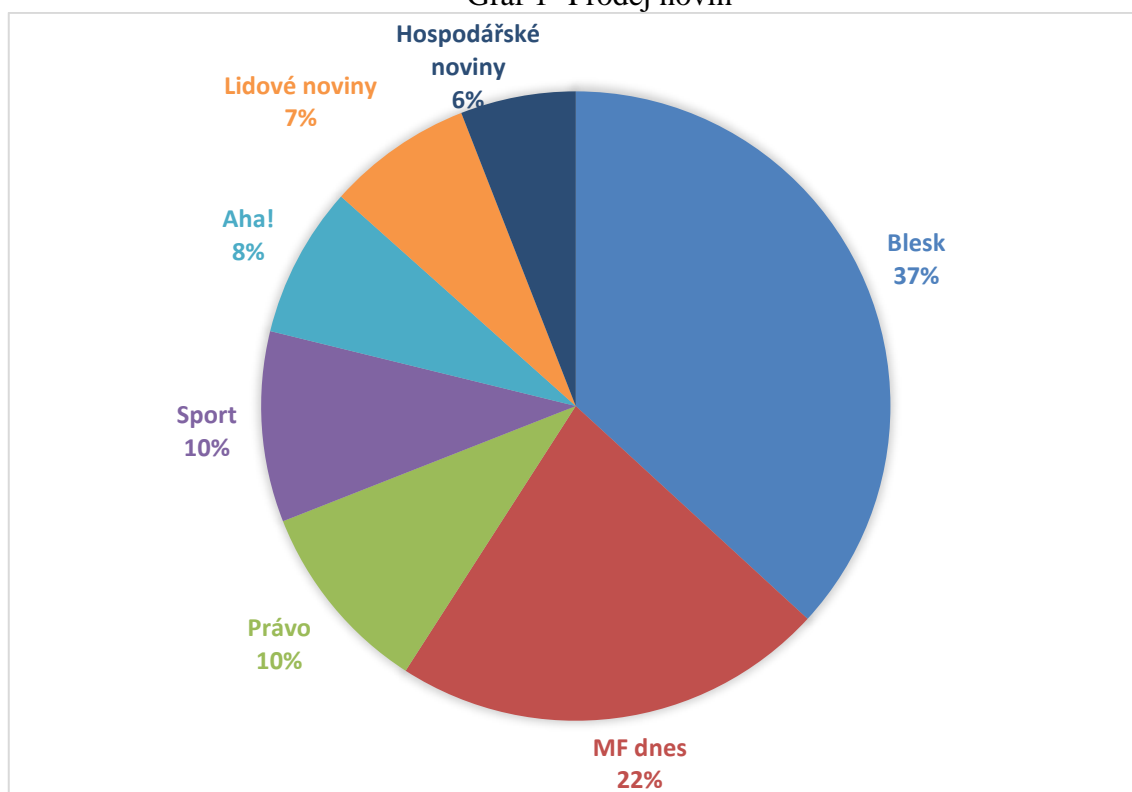
Posun vyvrcholil přejmenováním deníku Rudé právo na Právo, ke kterému došlo až v roce 1995. Dále Mladá fronta začala vycházet pod názvem Mladá fronta Dnes. V současnosti tento deník, zároveň s Lidovými novinami, patří pod vydavatelství mediální společnosti Mafra, která se stala největším mediálním koncernem v České republice. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 372)

Současná tištěná média vydávaná na území ČR jsou v soukromém vlastnictví, mimo periodika Haló noviny, které je ovlivňováno politickou stranou KSČM (Petkovič, 2004, s. 152)

Web Mediaguru ze dne 11. 10. 2017 uvádí pořadí neprodávanějších tištěných médií za poslední pololetí tohoto roku:

- Blesk - 1 milion čtenářů/výtisk.
- MF Dnes - 605 tisíc čtenářů/výtisk.
- Právo - 270 tisíc čtenářů/výtisk.
- Sport - 266 tisíc čtenářů/výtisk.
- Aha! - 211 tisíc čtenářů/výtisk.
- Lidové noviny - 203 tisíc čtenářů/výtisk.
- Hospodářské noviny - 161 tisíc čtenářů/výtisk.

Graf 1- Prodej novin

Zdroj: (Mediaguru, online, cit. 2018-02-28)

3. CHARAKTERISTIKA DENÍKŮ LIDOVÉ NOVINY A PRÁVO

Lidové noviny a Právo jsou v mnoha ohledech podobné. Jsou denním periodikem, které mimo neděli vychází každý den. U obou se setkáváme s pravidelnými přílohami, stálými rubrikami, denním zpravodajstvím a publicistikou. Oba tisky mají zároveň svou internetovou podobu. Lidové noviny i Právo jsou soukromým médiem. V historii byla obě tato periodika několikrát zakázána. (Verner, 2013, s. 108)

Rozlišnosti pak můžeme hledat například v historii vlastnictví, v politickém zaměření i v počtu čtenářů. Lidové noviny vycházejí již od roku 1893, což je o 27 let déle než deník Právo (1920 ještě pod názvem Rudé právo). Jak je dále zmíněno v kapitole 3.3, deník Právo od svého počátku až do roku 1991 ovlivňovala politická strana KSČ. Lidové noviny se snažily o nezávislý a nestraničský obsah. (Verner, 2013, s. 110). V prodejnosti novin z historického i současného hlediska vede deník Právo, v průběžných statistikách můžeme sledovat vyšší prodejnost než u Lidových novin (průměrně desítky tisíc). Rozdíl můžeme najít i v ceně, přestože je minimální. Právo se prodává za 17 Kč, Lidové noviny za 18 Kč.

3.1 HISTORIE DENÍKU LIDOVÉ NOVINY

První číslo Lidových novin vyšlo 16. 12. 1893 v Brně pod vedením dr. A. Stránského. (Verner, 2013, s. 98)

Začínaly jako lokální tisk zastupující zájmy Moravské lidové strany. Deník se pozvolna měnil až od roku 1904, kdy si u majitele listu Adolfa Stránského získal svou podporu mladý a energický novinář Arnošt Heinrich. Jeho zásluhou začali s listem spolupracovat uznávaní literáti, jako například Viktor Dyk, Karel Toman nebo Fráňa Šrámek. Fejetonistickou tvorbu, která byla čtenáři mimořádně oblíbená, zavedl pro Lidové noviny spisovatel Jiří Mahen.

Vypuknutí 1. světové války zasáhlo redakci Lidových novin velmi citelně. V krátké době muselo narukovat šest redaktorů. Rudolf Těsnohlídek psal reportáže ze Srbska a severní Albánie, Hugo Vavrečka působil na bulharsko-turecké frontě. Lidové noviny se ze všech sil snažily nepodlehout válečné propagandě, proto bylo v roce 1915 na dva týdny pozastaveno jejich pravidelné vydávání. Od roku 1917 začala redakce přebírat informace velkých anglických, italských a francouzských novin. Ke konci války byl tento tisk prohlášen za jediný nezávislý český deník.

V první Československé republice se Lidové noviny dostávají na vrcholnou úroveň. Redaktory byli slavní čeští literáti, jejichž články byly doplňovány externími pracovníky z univerzitního prostředí. Lidové noviny se odlišovaly tím, že v nich bylo k nalezení – na rozdíl od jiného tisku tehdejší doby – mnoho literárních děl, která neodmyslitelně patřila ke kultivaci společnosti. Karel Čapek zde představil několik svých literárních děl. Své místo zde našly i fejetony, básně, povídky a romány na pokračování.

Lidové noviny patřily v rámci českého tisku k hlavním obráncům československé suverenity, jejich majitel Jaroslav Stránský a další osobnosti vydavatelství náleželi do takzvaného válečného tábora, který odmítal kapitulaci před nacistickým Německem.

V roce 1938 zemřel Karel Čapek, později po něm i jeho bratr Josef, Karel Poláček, Karel Zdeněk Klíma a Zdeněk Bořek Dohalský. Po osvobození se z koncentračního tábora vrátil Ivan Herben a Ferdinand Peroutka. Právě on se výrazně postaral o pozdější vývoj tisku, přispěl k udržení poválečné kontinuity novin a jejich demokratického profilu. Redakce LN se i za těchto nepříznivých podmínek snažila ze všech sil o udržení národního sebevědomí.

V roce 1952 byly Lidové noviny zrušeny. Znovu byly obnoveny až v roce 1987, kdy vycházely jako samizdatové. Jako deník začaly znovu vycházet až v dubnu 1990. Noviny se začaly opět rozvíjet v podobě periodika. Do doby devadesátých let opět vnášely svobodu, základní demokratická práva, eleganci, rozhled a šarm. Obracejí se k humanitě, která byla perfektně popisována Karlem Čapkem. Jde o základní politickou demokracii, světový názor, postoje k druhému člověku i o celkový pohled na život. (Lidové noviny, online, cit. 2018-01-10)

3.2 CHARAKTERISTIKA DENÍKU LIDOVÉ NOVINY

Lidové noviny se ve svých každodenních výtiscích specializují převážně na ekonomiku, politiku, kulturu a vzdělání. Přesto jsou pro čtenáře atraktivní zejména svým původním zpravodajstvím z politiky a byznysu. Průzkum Media projekt ukázal, že každé vydání Lidových novin čte v průměru 200 000 čtenářů. V Lidových novinách vychází každodenně několik základních rubrik: Domov, Svět, Kultura, Názory, Ekonomika, Sport.

Jak uvedl šéfredaktor Lidových novin István Léko, noviny jsou uspořádány následovně: Obecné rozložení novin pondělí až pátek:

- Titulní strana – nejdůležitější zprávy plus názor Lidových novin,
- 2-4 strany domácí zpravodajství/publicistika/rozhovory,
- 1-2 strany kultura zpravodajství/publicistika/rozhovory,
- 2 strany názory/komentáře/diskuse,
- 2-4 strany ekonomika zpravodajství/publicistika/rozhovory,
- 2-3 strany sport zpravodajství/publicistika/rozhovory,
- 1 strana seriál historický/populárně vědecký/naučný – co zrovna vychází (100 let Masaryka, zrod republiky, čeština, právní servis),
- 1 strana Poslední strana – publicistika/komentáře.
- K tomu jsou přílohy – Právo a Justice, Akademie, Medicína a Věda, Ekonomika speciál, Česká pozice, Orientace, Relax. (Rozhovor autorky s šéfredaktorem Lidových novin Lékem přes email ze dne 28. 11. 2017, viz příloha R)

Layout listu je daný. Nutné je držet fonty, velikosti písma (titulky Walburn, text Times – 9b., bezpatkové Amplitude). Vesměs je ale na stránce 12-13 tisíc znaků. Dle obrazového doprovodu. Mohou být v jednom textu. Pro pěkný zlom jsou ideální tři texty na stránce (jeden dominantní + dva) o celkové délce do 10 tisíc znaků.

Poměr jednotlivých žánrů je velice proměnný. Zprávy se vybírají od nejdůležitějších s přihlédnutím k očekávanému zájmu čtenářů.

Lidové noviny zároveň vydávají několik magazínů. Jedním z nich je Pátek LN. Již z názvu vyplývá, že vychází každý pátek. Tento magazín vychází již deset let a cílí na náročné čtenáře. Obsahem jsou rozhovory s osobnostmi, unikátní reportáže a originální témata. Nastoluje i témata módní a gastronomická, obsahem je televizní program na celý týden a věnuje se trendům ve společnosti. Dalším pravidelně vycházejícím magazínem je Esprit LN. Vychází vždy první středu v měsíci. Hlavními tématy jsou módní trendy, kariérní růst, životní styl, umění a cestování. Dále tento magazín seznamuje čtenáře s českým byznysem a vkusem. Posledním magazínem vycházejícím pod záštitou Lidových novin je Index LN. Jedná se o ekonomický magazín, vycházející vždy první pondělí v měsíci. Hlavní téma je zpravidla ekonomika, dále pak právo, technologie a automobilový průmysl. (Lidové noviny, online, cit. 2018-01-10)

3.3 HISTORIE DENÍKU PRÁVO

"Rudé právo, orgán KSČ, vycházelo od 21. 9. 1920 v tiskárně Grafia, po roce 1927 v Dělnickém domě v pražském Karlíně pod úvodním rozhodujícím vlivem Bohumíra Šmerala." (Verner, 2013, s. 108)

Byl to orgán KSČ, který vycházel pravidelně s nákladem přibližně 80 000 kusů, nedělní náklad byl kolem 100 000 kusů. Za předchůdce tohoto tisku lze považovat Právo lidu, které vycházelo od 1. 10. 1897 a vydávala jej sociální demokracie. Mělo svůj *Večerník Práva lidu* i časopis *Svět práce*. Náklad byl kolem 40 000 výtisků.

V květnu 1921 měla česká sekce 34 ústředních, župních okresních časopisů, z toho 4 deníky: Rudé právo, Rudé právo – večerník, Dělnický deník a Rovnost. Vydavatelem Rudého práva byla fyzická osoba, nejednalo se o významné představitele KSČ a konkrétní vydavatelé se ve funkci velmi často střídali. Ani Rudé právo se nevyhnulo přísné cenзуře a zákazům oficiálního prodeje. (Bednařík, Jirák, Köpplová, 2011, s. 169).

KSČ pro své účely používala i jiných listů, do vydavatelství spadaly i jiné tiskoviny, například Rozsévačka, Haló noviny, Rote Fahne či Rovnost. Známymi osobnostmi píšícími do Rudého práva byli například Ivan Olbracht, Jaroslav Seifert aj. Za protektorátu Čechy a Morava byl zakázán tisk nejen Rudého práva, ale i dalších periodik, jako byla Tvorba či Rozsévačka. Komunistická strana začala vydávat ilegální tisk, zejména mimo Prahu. V Plzni byl vydáván Dělník, v Rokycanech Jiskra, v Českých Budějovicích Černá vysílačka. Ilegální Rudé právo se vedení tisku KSČ dlouho nedařilo připravit, první vydání vyšlo v srpnu 1939. (Verner, 2013, s. 117) Ilegální Rudé právo vycházelo do května 1945.

V období let 1948–1989 bylo Rudé právo orgánem KSČ a stalo se deníkem s nejvyšším nákladem. Sehrávalo klíčovou roli mezi českými tištěnými médii. Tehdejším šéfredaktorem byl Zdeněk Hoření.

Po sametové revoluci, v první polovině roku 1990, Rudé právo přestala vydávat KSČ. Práva se záhy ujalo vydavatelství Borgis, jehož šéfredaktorem je Zdeněk Porybný. (Benda, 2007, s. 96)

Po ztrátě vedoucí úlohy KSČ byla zrušena i kontrola tisku. Stranické listy začaly postupně zanikat. V roce 1990 cenzura v českých médiích zanikla úplně. (Verner, 2013, s. 133) Slovo “*rudé*” - v názvu Rudé právo – bylo nejprve zmenšeno a 1. 11. 1995 byl název Rudé právo zkrácen pouze na Právo. Se změnou názvu přišel zároveň i úbytek čtenářů zhruba o 5 tisíc. (Benda, 2007 s. 116).

3.4 CHARAKTERISTIKA DENÍKU PRÁVO

Deník Právo v současnosti vychází jako denní celostátní nezávislý tisk a zpravodajský deník, který přináší informace o politickém a ekonomickém dění, kultuře, zdravotnictví, školství či sportu, z domova i ze světa. Pravidelně zde můžeme najít rubriky jako zpravodajství, komentáře, kultura ze zahraničí, trhy a ekonomika, sport a regionální zpravodajství. Stejně jako u jiných periodik nabízí deník Právo možnost předplatného, přičemž v průběhu roku dostáváme veškeré výtisky, včetně jejich příloh domů za zvýhodněnou cenu.

Mezi pravidelné přílohy deníku Právo patří například:

Styl pro ženy – vychází každé úterý jako inspirace pro dámy, zabývající se módou, zdravým životním stylem, kosmetickými trendy, popřípadě zdravím a cestováním.

Dům a bydlení – vychází každou středu se zajímavými tipy a radami, jak vylepšit interiér svého bytu či domu, jak a pomocí čeho se čtenář může pustit do rekonstrukce či stavby nové nemovitosti nebo jak si upravit a vylepšit zahradu a okolí domu.

Magazín + TV – vychází každou sobotu s televizním programem na celý týden. Mimo toho se v magazínu můžeme dočkat zajímavých rozhovorů či reportáží.

Víkend – vychází každý pátek s rubrikami určenými pro nenáročné čtení přes víkend, obsahuje zajímavosti z české i zahraniční společnosti. (Právo, online, cit. 2018-01-10)

Z hlediska čtenosti deníku se ukazuje, že Právo je druhým nejvíce prodávaným nebulvárním tiskem v ČR. Zahrneme-li i bulvární periodika, Právo je na třetím místě v žebříčku čtenosti novin na území ČR. (Právo, online, cit. 2018-01-10)

Šéfredaktorem deníku Právo je již od přemístění jeho výroby do vydavatelství Florenc Zdeněk Porybný, majitelem tohoto tisku je vydavatelství Borgis a.s. Zástupci Zdeňka Porybného jsou Lubor Kazda, Robert Dengler, Vladimír Dušánek a Michal Rižák. (Právo, online, cit. 2018-02-16)

4. PUBLICISTICKÝ FUNKČNÍ STYL

„Jako jeden z funkčních stylů současné češtiny představuje zobecněné a nadřazené označení pro stylové ztvárnění všech žurnalistických textů (verbálních komunikátů), které vedle své funkce informativní (zpravovací, sdělné, komunikační) plní ještě funkci persvazivní, působící, ovlivňovací.“ (Čechová, 2008, s. 245)

Pro mediální komunikaci je třeba si přesně vymezit pojem publicistika a žurnalistika. Jedná se o dva termíny, které jsou často považovány za synonyma, ovšem chybně.

"Žurnalistiku lze vymezit jako činnost v hromadných sdělovacích prostředcích (zvl. v novinách, časopisech, rozhlase, televizi apod.), novinářství, dále také jako obor zabývající se touto činností; jindy se tím rozumí pouze jeden denní tisk, noviny. Publicistika je často chápána také jako žurnalistická nebo spisovatelská činnost v hromadných sdělovacích prostředcích, která slouží k informaci, o aktuálních otázkách a komentuje je. Výrazem publicistika můžeme pojmenovat též souhrn časopisů (určitého směru, ve vymezeném období aj.), a to včetně osob, které je píší, redigují apod." (Čechová, 2008, str. 244)

Publicistika je spíše než jako synonymum žurnalistiky chápána (vedle zpravodajství) jako její dílčí část, ve které bývá užita funkce přesvědčovací, hodnotící a získávací. Synonymum pro žurnalistiku pak můžeme hledat spíše ve slově novinářství.

Žurnalistika, dále i zpravodajství a publicistika podporují veřejnou činnost, jsou nedílnou součástí mediální komunikace. Jejich cílem je informovat, porovnávat a komentovat. První zmínku o tomto "novinářském" jazyku nalezneme ve 30. letech minulého století. Termín publicistický styl ještě nebyl zaveden, proto se i v první učebnici s názvem *Úvod do české stylistiky* od J. V. Bečky z roku 1948 setkáváme s termínem jazyk novinářský. Existenci publicistického stylu vymezil až F. Trávníček roku 1953. (Čechová, 2008, str. 247)

„Stěžejní úkoly žurnalistiky a publicisticky spjaté s jejími základními funkcemi, persvazivní, získávací a přesvědčovací, ovlivňují výběr jazykových prostředků a jejich

užití. Současně je třeba si uvědomit, že publicistický text mluvený i psaný vždy vznikal a vzniká poměrně rychle a často i s minimální možnou přípravou.“ (Čechová, 2008, str. 249). Novinový článek se do denního tisku zařazuje následující den, televizní zprávy ještě téhož dne večer a psané zpravodajství má za úkol vydat zprávu co nejrychleji. Úkolem všech je přesto dodržet jistou formu a obsahovou i gramatickou správnost. (Čechová, 2008, s. 244)

4.1 VYMEZENÍ PUBLICISTICKÉHO FUNKČNÍHO STYLU

Publicistický funkční styl (někdy také styl žurnalistický) je chápán jako informativní a ovlivňovací, získávací a přesvědčovací. Dělíme jej na tři základní celky:

- Styl textů zpravodajských.
- Styl textů publicistických, analytických.
- Styl publicistických textů beletristických. (Minářová, 2011, s. 99)

Publicistický styl se vyvinul jako vyjadřovací objektivní styl. Používán je zejména v médiích (rozhlasová a televizní moderátoři, novináři, komentátoři).

Jazykový projev publicistických textů dělíme na publicistiku psanou (styl novinářský nebo žurnalistický) a publicistiku mluvenou (zpravodajství, komentáře, besedy). Cílem publicistických projevů je informovat, ovlivňovat, přesvědčovat a vychovávat.

Tento styl je úzce spojen se stylem prostěsdělovacím, uměleckým a odborným. Část výrazových prostředků pochází z odborné sféry. Publicistický funkční styl zahrnuje veškeré žurnalistické texty počínaje stručnými novinovými zprávami přes články a reportáže až po expresivně zbarvené glosy a fejetony, tedy široké rozpětí celé žurnalistiky včetně zpravodajství a publicistiky. Stále se vyvíjí. (Minářová, 2011, s. 171)

„Příznačná pro tento styl je modelovost způsobů vyjadřování. Modelový charakter má už kompozice jednotlivých čísel novin, rozsah a sled rubrik umístěných v tisku, v rozhlase a televizi, pravidelný sled informací z domova i ze světa apod.“ (Krobotová, 2001, s. 23) Modelovost vyjadřování souvisí se základními znaky publicistického funkčního stylu, kterými jsou automatizace a aktualizace. Automatizací se rozumí například používání ustálených přívlastkových spojení (ožehavý problém, hluboký rozpor), spojení výrazů

náležících svou sémantikou do jiné komunikační sféry (kolotoč spekulací, režiséri ekonomiky), obrazných spojení (zlomit hůl) nebo knižních spojení (mít ve štítě). Aktualizací se rozumí oživení textu. Do spisovného jazyka můžeme zařadit hovorový prvek (řidič osobáku), lze použít frazeologický obrat (čára přes rozpočet) či nezvyklá spojení (fotbalista pílí po pažitu). (Krobotová, 2001, s. 24)

4.2 PUBLICISTICKÝ STYL ZPRAVODAJSKÝ

„Zpravodajské texty představují masmediální komunikace podávající sdělení o nových a aktuálních jevech a událostech. Informace jsou většinou stručné, věcné a konkrétní.“ (Minářová, 2011, s. 172) Zpravodajství poskytuje informace z politické, ekonomické a společenské sféry. Zájem o získávání informací stále roste. Díky publicitě a dennímu tisku se tak široká veřejnost může dozvídat stále více také o různých vědních oborech, které se podílejí na vývoji společnosti. (Čechová, 2008, s. 263)

Základní funkcí zpravodajského stylu je funkce informativní, zpravovací. Zpravodajské texty usilují o objektivitu a co nejrychlejší podání informací široké veřejnosti. Ve sděleních je třeba být konkrétní a co nejlépe a stručně informovat o dané situaci; každé slovo by mělo nést informaci. Zpravodajství musí odpovídat na základní otázky: Co? Kdo? Kdy? Kde? Případně: Jak? Proč? Hlubší analýza zprávy se neočekává. *„Autorům zpravodajských textů – novinářům, redaktorům, stálým dopisovatelům napomáhá při tvorbě textů existující modelovost vyjádření, která je ve zpravodajském stylu zvláště výrazná, neboť odpovídá opakujícím se situacím, jevům, událostem, o nichž je třeba informovat.“* (Čechová, 2008, s. 262)

Základem jazykového materiálu je neutrální vrstva spisovného jazyka a všechny typické prostředky automatizace vyjádření. Ve zpravodajství se můžeme často setkat se stereotypem výrazových prostředků. Na rozdíl od mluveného zpravodajství, kde se běžně objevují hovorové výrazy, u psaného zpravodajství je tomu spíše naopak. Výrazové prostředky jsou spisovné a stylově nepříznačné. V psané formě se můžeme setkat nejen s knižními výrazy, ale ojediněle i s archaismy či přechodníky. V současné době je také znatelný velký výskyt slov přejatých, zejména anglicismů.

Ve srovnání s publicistickým stylem analytickým a s publicistickým stylem beletristickým převažuje ve zpravodajském stylu nociónalita výrazových prostředků. Typická je novost tématu, jeho neotřelost a překvapivost, často i atraktivita, jež upoutávají pozornost čtenářů. (Minářová, 2011, s. 173) Výrazové prostředky by měly přesně označovat osoby a děje a uvádět konkrétní místo i čas události. (Minářová, 2011, s. 173)

K základním zpravodajským útvarům patří zpráva, oznámení, inzerát, noticka, článek, referát aj. (Krobotová, 2001, s. 26)

Zpráva

Zpráva je základní útvar zpravodajského stylu. Přesněji jde o již zpracovanou pohotovou a ucelenou informaci o aktuální události, výsledku činnosti, jevu nebo situaci. (Verner, 2010, str. 37)

„Zpráva, coby základní kámen zpravodajství, je definována jako žurnalisticky zpracovaná informace o něčem, co se stalo nebo nestalo, stane nebo nestane, nebo o změně nějakého stavu. Fakta, děje nebo myšlenky při tom pouze zaznamenává, sumarizuje a konstatuje.“ (Kolektiv autorů, 2005 str. 24)

Seriózní média by měla podávat zprávy bez subjektivních názorů, tedy bez osobního postoje autora. Dávají odpovědi na základní otázky: Kdo? Co? Kdy? Kde? Vedle těchto otázek si můžeme položit i otázku Proč? či Jak? Stále je však třeba mít na paměti, které cílové skupině čtenářů má být zpráva určena. Dalším rysem zprávy je její včasnost a aktuálnost. Čím je zpráva aktuálnější, tím dodává dané události na významu. Především zprávy z každodenního tisku cílí na nejaktuálnější události. Zprávy lze členit podle časovosti, dosahu, rozsahu a významu. Zpráva by dle své stávající charakteristiky měla obsahovat: titulek, domicil, text, podpis a udávající pramen. Součástí zprávy bývají vyjádření a citace osob, které jsou s událostmi spjaty, což přispívá k větší autentičnosti informace.

Z hlediska kompozice lze zprávu psát třemi možnými způsoby:

- Chronologický – časově po sobě jdoucí.
- Akcentující – od nejméně podstatného po důležité.
- Logický – postupné vyvozování.

„Graficky je novinová zpráva členěná na čelo a trup znázorňována jako obrácená pyramida.“ (Kolektiv autorů, 2005, str. 25)

Nejdůležitější informaci se tedy dozvídáme v úvodním odstavci textu, následují podrobnosti či upřesnění a na závěr přímá výpověď či citace. Píše se v kratších větách, dlouhá složitá souvětí a odborné výrazy mohou být pro čtenáře nesrozumitelné a nepřehledné.

Nedílnou součástí zprávy jsou titulky. Titulek ve zprávě plní několik funkcí, např. poutá pozornost čtenáře, informuje o obsahu a je i důležitou součástí grafické stránky novin. Prioritou zpravodajského titulku je jeho informační hodnota. Často jsou uváděny i podtitulky, nadtitulky nebo mezititulky, které slouží k přehlednosti textu. (Čechová, 2008, 270)

4.3 PUBLICISTICKÝ STYL ANALYTICKÝ

„Stylová sféra publicistická se vyznačuje analytickým přístupem ke zpracování zveřejňovaných informací. Nejde tedy jen o zprostředkování a předání informací, ale informace bývají analyzované, komentované a hodnocené.“ (Minářová, 2011, s. 174)

Existuje několik typů publicistického stylu analytického, jejich klasifikace však nevychází z jednoho hodnotícího kritéria, ale z mnoha různých aspektů. Je to například publicistika analytická, beletrizující, blábolivá, manipulátorská, úvahová neboli spekulativní a publicistika investigativní. (Čechová, 2008, s. 266)

Jak bylo uvedeno v podkapitole 4.2, pro zpravodajský styl je prioritní funkce informativní, analytický styl plní navíc funkci přesvědčovací, získávací, ovlivňovací a formativní. Nejde tedy především o předání nových informací, ale spíše o analýzu, postoj, hodnocení a prezentaci. Záměrem je formování postoje a názoru adresáta. Modelovost se zde nedodrhuje, cílem je naopak ozvláštňení textu o nezvyklou formu či o neobvyklý kontext. Používají se obrazová vyjádření, metafory, metonymie a jiné

výrazové prostředky. Tím dosahují upoutání adresáta a následného přesvědčení a ovlivnění jeho názoru. Způsob ovlivňování je zcela v rukou autora, který může přispět subjektivním názorem. Text tedy bývá emocionálnější a o to poutavější. Jde o nižší stupeň manipulativního textu, za větší manipulaci adresáta je považována reklama. (Čechová, 2008, s. 267)

K argumentačním prostředkům, které jsou v žurnalistice (zejména pak v publicistickém stylu) velmi časté, patří promyšlená argumentace pomocí faktů, příkladů, výroků známých nebo uznávaných osobností. Pro získání čtenáře a částečné ovlivnění jeho mínění se využívají přesvědčující a emotivní formulace. Ty mohou apelovat na občanské povinnosti člověka, na jeho mravnost a morální zásady, na uchování zdraví celé rodiny, na soužití ve společnosti, na lásku k zemi a rodišti i na lidské emoce a vlastnosti. (Minářová, 2011. s. 176)

K základním útvarům analytického stylu řadíme: úvodník, komentář, glosu, novinářský posudek, recenzi, kritiku, projev, proslov, řeč, diskusi, debatu, polemiku aj. (Krobotová, 2001, s. 26)

4.4 PUBLICISTICKÝ STYL BELETRISTICKÝ

„Uvedenou dílčí stylovou sféru nejvíce charakterizuje (při srovnání se stylovou sférou zpravodajskou a publicistickou) nárůst beletrizace vyjadřování a větší podíl subjektivity.“ (Minářová, 2011, s. 176) Snaha o aktualizaci formální stránky vede k obrazným vyjádřením a k častějšímu používání metafor, synekdoch, metonymií a personifikací. Z textu jsou patrné individuální rysy autora, do popředí se dostává subjektivní názor. Beletristický styl vedle funkce informativní a ovlivňovací klade důraz také na estetickou funkci. (Čechová, 2008, s. 268)

„Estetizace a beletrizace některých žánrů publicistického stylu je zřejmá, ale ve výsledku je od stylové sféry umělecké odlišná. Užití obrazného vyjádření v publicistice je vedeno jiným záměrem a cílem a uplatňované obrazy mají v publicistice zcela jiný charakter a jinou funkci.“ (Minářová, 2011, s. 177) Publicistický styl beletristický je vnímán jako

osobitá a působivá publicistická komunikace. Některé žánry jsou těžko rozpoznatelné, umělecké texty se mohou velmi často podobat textům beletristickým. Útvary tohoto stylu plynule přecházejí do umělecké literární tvorby. Tento jev je příkladem přesahů uměleckého stylu do publicistiky. Publicistické beletristické texty vycházejí nejčastěji ze slohového postupu vyprávěcího (fejton), popisného (medailonek) či informačního (sloupek). Tento styl může mít povahu dokumentu o události, problému či době, ovšem od klasických beletristických útvarů se zásadně liší tím, že je konkrétní.

Úvod, stať a závěr zde nejsou příliš zřetelné. Důvodem je krátkost textu, ze kterého tento typ horizontálního členění nemusí vyplynout. (Čechová, 2008, s. 268) V publicistickém stylu beletristickém se můžeme setkat se slovní hyperbolou (grandiózní, nedostižný, velkolepý aj.) nebo se slangovými výrazy – zejména ve sportovních rubrikách (běžel stovku, zavěsil míč do šibenice aj.). (Krobotová, 2001, s. 23)

K základním útvarům publicistického stylu beletristického patří: črta, reportáž, fejton, sloupek aj. (Krobotová, 2001, s. 26)

PRAKTICKÁ ČÁST

5. METODOLOGIE

5.1 CÍL PRÁCE, VÝZKUMNÁ METODA, VÝZKUMNÝ VZOREK

Cíl

Cílem práce je po obsahové a jazykové stránce analyzovat vybrané zprávy ze tří vydání deníků Lidové noviny a Právo. Dalším cílem je porovnání analyzovaných textů obou uvedených deníků.

Výzkumná metoda

Jako nejvhodnější výzkumná metoda byla vybrána metoda obsahové analýzy a následná komparace analyzovaných textů. Obsahová analýza je analýza dokumentu zahrnující pravidla pro stanovení tematiky dokumentu, případně časového a prostorového hlediska, čtenářského určení nebo formy dokumentu. Základními kategoriemi analýzy jsou obsah a forma, jejichž prostřednictvím se pomocí kategorizace získávají a zpracovávají jednotky analýzy, např. téma, způsob rozvíjení tématu, osoby vystupující v dokumentu, jeho struktura, větná stavba, stylistické a gramatické prvky a jiné jazykové charakteristiky. Obsahová analýza je nejpoužívanější technika výzkumu mediálních obsahů. (Reifová, 2004, s. 127). Pro analýzu vybraných zpravodajských textů byla v této bakalářské práci stanovena následující kritéria: umístění článku, titulek, grafická stránka, stavba textu a přehlednost. Jazyková stránka textu je analyzována dle kritérií: pravopis a gramatika, automatizace textu (modelovost), aktualizace textu, lexikální rovina a kompoziční rovina

.

Výzkumný vzorek

Výzkumný vzorek v praktické části této bakalářské práce tvoří vybrané zpravodajské texty (zprávy) z celostátních deníků Lidové noviny a Právo z období tří po sobě jdoucích dnů - 11. 9. 2017, 12. 9. 2017 a 13. 9. 2017. Vybrány jsou vždy tři zprávy se stejným tématem.

Tabulka 1: Lidové noviny

Datum	Název zprávy
11. 9. 2017	„Učitele si rázně řeknou o vyšší plat“
	„Irma vyhnala miliony lidí.“
	„Rudolfinem zaznělo dvojí oratorium“
12. 9. 2017	„Učitelé uspěli, vláda jim přidá“
	„Účet za dva hurikány prý dosáhne 290 miliard dolarů“
	„Zaorálek sedl odborářům na lep“
13. 9. 2017	„Kongresové centrum zvětší Španělé“
	„Účtenkovka začne za 17 dní. Průměrná výhra: 260 korun“
	„Nový iPhone rozezná obličej“

Zdroj: autorská tabulka, Lidové noviny.

Tabulka 2: Právo

Datum	Název zprávy
11. 9. 2017	„Pilný: 21 miliard navíc na platy nestačí“
	„První mrtví: Irma ničí jih Floridy“
	„Stabat Mater zahájila Dvořákovu Prahu“
12. 9. 2017	„Učitelé dostanou přidáno 15 procent, ostatní deset“
	„Irma zeslábla, zanechala zmar“
	„Národní divadlo kritizuje Zaorálka kvůli agitaci“
13. 9. 2017	„Hala pro Kongresové centrum vybrána“
	„Účtenkovka odstartuje v říjnu“
	„Apple ukázal revoluční iPhone X. A hromadu dalších novinek“

Zdroj: autorská tabulka, Právo.

5.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY A HYPOTÉZY.

Stanovené otázky a hypotézy jsou v souladu s cíli bakalářské práce, jež se týká obsahové a jazykové analýzy včetně analýzy jazykové stránky. Jsou formulovány tři otázky a v souladu s nimi jsou uvedeny tři hypotézy, které jsou ověřeny v závěru praktické části této práce.

Otázka 1: Klade deník Právo vyšší informační hodnotu na titulky jednotlivých článků?

Hypotéza 1: Deník Právo klade větší nároky na informační hodnotu titulků. Titulky tedy budou více informativní a budou odpovídat na základní zpravodajské otázky.

Otázka 2: Je jazyková úroveň v deníku Lidové noviny vyšší než v deníku Právo?

Hypotéza 2: Jazyková úroveň Lidových novin je vyšší než v deníku Právo. V Právu bude k nalezení více jazykových nedostatků. V četnější míře se objeví hovorová a citově zabarvená slova.

Otázka 3: Jsou zprávy dostatečně vyvážené a informující?

Hypotéza 3: Zprávy v deníku Právo jsou vyváženější než v Lidových novinách. Oba deníky jsou seriózní a vyváženost jistě najdeme v obou, avšak v deníku Právo je předpokládán větší prostor věnovaný výpovědím všech zúčastněných osob.

6. OBSAHOVÁ ANALÝZA

6.1 LIDOVÉ NOVINY

11. 9. 2017

Název zprávy: „*Učitele si rázně řeknou o vyšší plat*“

Umístění: Zpráva je uvedena na druhé straně v horní části Lidových novin v rubrice *Domov*. Rozložena je do čtrnácti odstavců.

Grafická stránka: Zpráva není doplněna fotografií. Titulek dominuje druhé straně, podle velikosti písma je zřetelné, že se jedná o hlavní zprávu. Zpráva zaujímá přibližně třetinu strany.

Stavba textu: Titulek je dostatečně vypovídající. Zpráva neobsahuje perex. Před prvním odstavcem je uveden domicil: Praha/Brno. Čelo zprávy odpovídá na základní otázky, je přehledné a srozumitelné. Tělo zprávy je pak řazeno podle systému obrácené pyramidy. Text je z velké části tvořen přímými citacemi od Bohuslava Sobotky, Mikuláše Beka a Lubomíra Zaorálka. Ve zprávě je patrný background, text se opírá o loňskou zprávu OECD či o včerejší výroky ministra Pilného. Jsou zde umístěny boxy, které jsou řádně odděleny od textu a uvádějí přehled o různých názorech na platy učitelů a krátký text na začátku zprávy.

Přehlednost: Text je přehledný. Boxy, které se ve zprávě nacházejí, jsou odděleny od textu buď tenkými vodorovnými čarami, nebo změnou fontu. Od ostatních zpráv je text viditelně oddělen tenkými vodorovnými čarami, které upevňují členitost textu. Ve zprávě jsou uvedeny dva mezititulky, které napomáhají k rychlejší orientaci v textu. Jsou tučně vytištěny. Odkaz je uveden na konci zprávy, poznámka k tématu pokračuje na desáté straně. Zde je publicistický článek redaktora Lidových novin Martina Rychlíka.

Stručný obsah: Zpráva začíná výpovědí odborářů, kteří chtějí již od listopadu zvýšit platy učitelů na základních a středních školách o 15 %. Univerzitní zástupci zase usilují o zvýšení vysokoškolského rozpočtu o 4,5 miliardy korun. Jedním z respondentů byl i Bohuslav Sobotka, který ČTK sdělil, že dohodu o mzdách předpokládá a o zvýšení

výdajů pro vysoké školy se chce dohodnout. Ministr financí Ivan Pilný se vyjádřil, že nevidí důvod k razantním protestům.

Lidové noviny uvádějí, že vláda nejedná jednomyslně. Ministerstvo školství tyto požadavky podporuje na rozdíl od ministerstva financí, které říká, že na platy chybí 8 miliard. Jedenáct z celkových čtrnácti odstavců se věnuje výpovědím studentů a odborářů, kteří žádají vyšší investice do českého školství. Noviny dávají možnost veškerým výpovědím a tím se jeví jako objektivní.

Název zprávy: „*Irma vyhnala miliony lidí.*“

Umístění: Zpráva je uvedena na straně šest v horní části Lidových novin a nachází se v rubrice *Svět*. Text je rozložen do devíti odstavců.

Grafická stránka: Text je doplněn velkou barevnou fotografií ze zničených ulic v Miami. Titulek je psán velkým fontem, jde o nejdůležitější zprávu strany. Zpráva je včetně fotografie rozložena přibližně na dvě třetiny strany.

Stavba textu: Titulek není dostatečně vypovídající, není z něj patrné, o co se jedná. Perex se ve zprávě nenachází. Domicil je uveden, Key West/Praha. Čelo zprávy odpovídá na důležité zpravodajské otázky, uvádí všechny potřebné údaje. Stavba zprávy je obrácená pyramida, tj. nejdůležitější informace se nacházejí na jejím začátku. Zpráva je doplněna přímými citacemi Ricka Scotta, Charlese Balla a Anderse Levermanna. Zpráva se opírá o background, který je uveden na základě včerejší evakuace a předchozího varování amerických úřadů. Text je doplněn dvěma boxy. První je uveden na začátku zprávy jako krátký text s větším fontem. Druhý, se nachází uprostřed zprávy a je oddělen od textu dvěma vodorovnými čarami. Vypovídá o nejvíce zasažených místech v USA.

Přehlednost: Text je přehledný. Boxy jsou řádně odděleny od okolního textu. Od ostatních zpráv je rovněž oddělen delšími vodorovnými čarami. Zpráva obsahuje jeden mezititulek, který je tučně vytištěn a napomáhá rychlé orientaci v textu. Odkaz je uveden na konci zprávy, upozorňuje na dvacátou stranu, kde už jsou pouze doplňující fotografie.

Stručný obsah: Text vypovídá o intenzitě hurikánu. Uvádí doporučení guvernéra Floridy. Dále informuje a výpadku bezpečnostní složky v momentě úderu silné Army. Dále je vyčíslen přibližný odhad škody, zmíněna jsou i ohrožená města, kterým byla doporučena evakuace, zejména pak z budov na pobřeží Floridy. Varování byli i obyvatelé Miami. Mnoho domácností po celé Floridě se ocitlo bez proudu. Lidové noviny také podotýkají, že v mnohých městech na Floridě dochází palivo a na dálnicích se tvoří zácpy.

Úřady byly pověřeny varovat lidi, aby do hurikánu z bezpečnostních důvodů nestříleli. Facebooková stránka, která střelbu do hurikánu doporučila, totiž během chvíle získala velké množství příznivců. V sedmém odstavci je zmínka o obětech, které si Irma doposud vyžádala. Poslední dva odstavce jsou hypotézou o tom, zda za hurikán Irma či za nedávný hurikán Harvey může oteplování. Trumpova administrativa ovšem tento názor zcela odmítá.

Název zprávy: „*Rudolfinem zaznělo dvojí oratorium*“

Umístění: Zpráva je uvedena na deváté straně v dolní části Lidových novin v rubrice *Kultura*. Rozložena je do třinácti odstavců.

Grafická stránka: Text není doplněn fotografií. Titulek je výrazný, ovšem nejedná se o hlavní zprávu této strany. Doplněn je dvouvětým podtitulkem. Zpráva je rozložena přibližně na polovinu strany.

Stavba textu: Titulek není dostatečně vypovídající, avšak tuto informaci doplňuje podtitulek, který je uveden hned pod ním a má základní rysy zpravodajského titulku. Perex ani domicil se ve zprávě nenacházejí. Čelo zprávy neodpovídá na základní otázky, je zbytečně rozsáhlé a uvádí historii Dvořákovy první verze tohoto díla. Tělo zprávy je psáno chronologicky, přechází od historie k obsazení hudebníků až po nadcházející představení. V textu není žádná přímá citace. Background zprávy je uveden hned na začátku ve zmínkách o historii. Uprostřed textu je box psaný tučně a větší velikostí písma.

Přehlednost: Text je přehledný. Box, přestože je uveden uprostřed textu a není nijak ohraničený, nenarušuje soudržnost textu. Od předchozí zprávy je tento text oddělen tenkou vodorovnou čarou. V textu jsou také uvedeny tři mezititulky, které napomáhají lepší orientaci. Zpráva nemá žádný odkaz.

Stručný obsah: Deník uvádí mimořádný začátek 10. ročníku Dvořákovy Prahy, kdy v Rudolfinu zazněly obě verze Dvořákova oratoria *Stabat Mater*. Dále odkazuje na jeho historii. Druhý odstavec dává prostor pro parafráze muzikoložky Markéty Hallové. Zpráva pokračuje ovlivněním Dvořákovy skladby smrtí jeho tří dětí. Dále jsou porovnání jednotliví dirigenti skladby a jejich pojetí Dvořákova oratoria. Současný šéfdirigent Emmanuel Villaume zcela neodhadl kapacitu Rudolfiny, proto skladba nezněla zcela vyváženě v porovnání pianissima a fortissima. Lidové noviny uvádějí, že sólista René Pape a Jana Kurucová se vcítili do Dvořákovy hudby. Přímý přenos tohoto festivalu zajistila televize ČT art, dále francouzsko-německý kanál Arte. Přenos byl zároveň

vysílán na velkém plátně ve spodní části Václavského náměstí. Letošní cesta směřovala do Kroměříže, kde měl Antonín Dvořák přátele. Na závěr jsou čtenáři informováni o dalším průběhu tohoto festivalu – na co se ještě mohou těšit.

12. 9. 2017

Název zprávy: „*Učitelé uspěli, vláda jim přidá*“

Umístění: Zpráva se nachází na třetí straně v horní části Lidových novin v rubrice *Domov*. Je uvedena v deseti odstavcích.

Grafická stránka: Zpráva je doplněna velkou barevnou fotografií. Titulek dominuje stránce, jde o hlavní zprávu na této straně. Text je rozložen přibližně na dvě třetiny strany včetně fotografie.

Stavba textu: Titulek má vysokou informační hodnotu, je vypovídající. Zpráva neobsahuje perex. Domicil je uveden na začátku zprávy: Praha. Čelo textu odpovídá na základní otázky, je srozumitelné, zahrnuje to nejdůležitější, co se lze ve zprávě dozvědět. Zpráva je tedy psána formou obrácené pyramidy, postupuje od důležitých informací k méně důležitým. Zprávy jsou z velké části doplněny přímými citacemi Bohuslava Sobotky, Ivana Pilného, Janka Wagnera a Pravoslava Němečka. Background se objevuje pod prvním mezititulkem. Součástí textu jsou dva boxy. První je psán formou textu a představuje shrnutí průměrných platů do dvou vět. Uveden je jiným fontem na začátku zprávy. Druhý box je uprostřed zprávy vyznačen formou grafu, který představuje stávající učitelský plat nyní a plat po zvýšení.

Přehlednost: Boxy ve zprávě nejsou striktně odděleny, přesto je lze od textu snadno odlišit díky jiným fontům a barevnosti grafu. Zpráva je od ostatních oddělena tenkými vodorovnými čarami. V textu se nachází jeden mezititulek, který napomáhá rychlejší orientaci. Na konci zprávy se nachází odkaz na stranu deset, kde je poznámka v rubrice *Názory*.

Stručný obsah: Vládní koalice se usnesla na zvýšení platů učitelům o 15 procent. Premiér Bohuslav Sobotka uvedl na Twitteru, že předpokládá navýšení do konce září. I přes tento slib odboráři zůstávají ve stávkové pohotovosti, dokud nebude nařízení schváleno. Žádost vysokých škol o 4,5 miliardy neprošla, ministr školství Stanislav Štech, je však přesvědčen, že koalice shodu najde. Česká konference rektorů svolala od pondělí

2.10. týden pro vzdělanost. Její místopředseda Mikuláš Bek říká, že týden pro vzdělanost by měl oslovit veřejnost a přesvědčit občany o důležitosti financování škol.

Ministr financí Ivan Pilný navrhl navýšení rozpočtu o 21 miliard oproti červencové verzi. Pavel Bělobrádek navrhuje koaliční dohodu dříve, než bude návrh předán sněmovně. Janek Wagner navýšení vítá, přesto upozorňuje na předvolební gesto vůči státním zaměstnancům. Také uvádí, že platy učitelů jsou v porovnání s platy jiných vysokoškolsky vzdělaných lidí velmi nízké. Viceprezident Asociace ředitelů základních škol Pravoslav Němeček pro Lidové noviny také uvedl, že tento vládní krok vnímá pozitivně.

Název zprávy: „Účet za dva hurikány prý dosáhne 290 miliard dolarů“

Umístění: Zpráva se nachází na šesté straně vpravo dole v Lidových novinách, v rubrice *Svět*. Rozložena je do šesti odstavců.

Grafická stránka: Zpráva je doplněna malou barevnou fotografií z poničené benzinové pumpy v Miami. Titulek je menší než ostatní, nejedná se o hlavní zprávu. Zpráva zabírá přibližně pětinu strany.

Stavba textu: Titulek je dostatečně vypovídající. Zpráva neobsahuje perex. Domicil zprávy uvádí Washington/Miami. Čelo zprávy uvádí podstatné informace a odpovídá na základní otázky. Zpráva má tedy stavbu obrácené pyramidy. Je doplněna jednou přímou citací od Joela Myerse. Background se objevuje v druhém odstavci, který připomíná nedělní příchod Irmy.

Přehlednost: Zpráva neobsahuje žádné boxy. Od ostatních zpráv je oddělena tenkými vodorovnými i svislými čarami. Mezititulky se ve zprávě neobjevují. Na konci zprávy je odkaz, který upozorňuje na poznámku v rubrice *Názory* na straně deset.

Stručný obsah: Vyčíslena je zde přibližná částka 290 miliard dolarů, která tvoří součet škody spáchané hurikánem Irma a Harvey. Irma má na těchto škodách zásluhu kolem 100 miliard dolarů, Harvey přibližně dvojnásobek. Šéf služby Accuweather označil hurikán Harvey jako nejnákladnější přírodní katastrofu v USA a zároveň podotkl, že pouze část škod bude kryta pojištěním. Přestože hurikán Irma při postupu přes sever Floridy zeslábl, dostal se až na hranice sousední Georgie, kde pro obyvatele představuje stále velké riziko. 4,5 milionu domácností a podniků zůstalo včera večer bez proudu, guvernér Floridy Rick Scott vyzval obyvatele, aby stále zůstávali ukryti v bezpečí. Irma si v USA vyžádala

doposud 4 životy, v Karibiku na následky hurikánu zemřelo 38 lidí. Této události je dále na straně 10 v rubrice *Názory* věnována čtvrtina strany.

Název zprávy: „*Zaorálek sedl odborářům na lep*“

Umístění: Zpráva má odkaz s pěti odstavci uvedený dole na titulní straně Lidových novin. Dále pokračuje na straně osm v rubrice *Kultura*. Zpráva je vedena jako rozhovor, skládající se z devíti otázek a odpovědí.

Grafická stránka: Na titulní straně je tato zpráva bez fotografie, rozhovor na straně osm obsahuje velkou barevnou fotografii Jana Buriana. Titulek na první straně „*Zaorálek sedl odborářům na lep*“ je malý, nejedná se o hlavní zprávu dne. Titulek na straně osm „*Tato absurdní obvinění odmítám*“ je dominantní, jde o hlavní zprávu na této straně. Úvod ke zprávě na hlavní straně zabírá přibližně šestinu strany. Rozhovor uvedený na straně osm, se rozkládá do dvou třetin strany.

Stavba textu: Titulek na první straně není vypovídající. Vychází z výpovědi Jana Buriana, který toto prohlášení cituje na osmé straně. Více upřesňující je jednověťový podtitulek, který uvádí, že ředitel Národního divadla o návštěvě nebyl informován. Zpráva nemá perex, domicil: Praha je uveden také na hlavní straně. Čelo textu není dostatečně vypovídající. Uvádí slova Jana Buriana, která jsou zopakována na osmé straně, ovšem o řešené problematice se z čela nelze mnoho dozvědět. Tělo zprávy zachovává systém obrácené pyramidy. Přímá citace na první straně je pouze jedna, uvádí ji Jan Burian. Na straně osm je veden celý rozhovor také s Janem Burianem, nikdo jiný se ve zprávě nevyjadřuje. Background se ve zprávě objevuje často. Je v odkazu na titulní straně, dále i součástí rozhovoru. Dvouvěťový box, označený jiným typem písma, je uveden na začátku rozhovoru na osmé straně.

Přehlednost: Text je přehledný. Box je označen větším fontem, je tedy viditelně oddělen od zbylého textu. Zpráva je na titulní straně i na osmé straně od ostatních oddělena tenkými vodorovnými i svislými čarami. Text neobsahuje mezititulky, k přehlednosti rozhovoru přispívají tučně vytištěné otázky redakce Lidových novin. Na konci zprávy na titulní straně je uveden odkaz na stranu osm. Na konci rozhovoru na straně osm je odkazováno na rubriku *Názory* nacházející se na jedenácté straně.

Stručný obsah: Z rozhovoru vyplývá, že ředitel Národního divadla Jan Burian nebyl oficiálně informován o návštěvě divadla panem Zaorálkem. Nikdo řediteli Národního divadla nedal přesný a oficiální termín, proto se projevu ministra Zaorálka nemohl

zúčastnit. V době této akce nebyl v divadle, o působení Zaorálka se dozvěděl ex post. Lubomír Zaorálek během projevu zkritizoval vedení scény a kvůli této návštěvě byly přerušeny dvě divadelní zkoušky. Výstup považuje Burian za součást volební kampaně ČSSD. Ředitel Národního divadla zhlédl projev Zaorálka na Facebooku a usoudil, že se skutečně nejednalo o peníze, ale o koncepci Národního divadla.

13. 9. 2017

Název zprávy: „*Kongresové centrum zvětší Španěle*“

Umístění: Zpráva je uvedena na druhé straně ve spodní části Lidových novin, umístěná v rubrice *Domov*. Rozkládá se do čtyř odstavců.

Grafická stránka: Zpráva obsahuje dva barevné návrhy, jak by v budoucnu stavba měla vypadat. Titulek je menší, nejedná se o hlavní zprávu na této straně. Zpráva včetně barevných návrhů zabírá přibližně čtvrtinu strany.

Stavba textu: Titulek je vypovídající. Zpráva neobsahuje perex. Domicil: Praha je uveden na začátku textu. Jednověté čelo zprávy odpovídá na základní otázky. Zpráva má stavbu obrácené pyramidy. Součástí textu je jedna přímá citace Adriany Krnáčové. Background je ve zprávě vyjádřen zmínkou o původní funkci Kongresového centra.

Přehlednost: Zpráva není obohacena o boxy, mezititulky ani odkazy. Od dalších zpráv na této straně je oddělena tenkou vodorovnou čarou.

Stručný obsah: Do soutěže bylo přihlášeno sedmdesát šest návrhů, do druhého kola jich postupovalo šest. Všechny návrhy si lidé mohou prohlédnout v KCP. K akci se vyjadřuje primátorka Adriana Krnáčová, která říká, že nebylo lehké si z návrhů vybrat. KCP se dle jejího názoru vyskytuje na prestižním místě, prostory prý bývají terčem kritiky. Nová budova bude obdélníkového tvaru a bude sloužit výstavám. Nový návrh neřeší jen samotnou budovu, ale i její okolí. Zlepšen bude nejen interiér, ale i technologická stránka budovy, je třeba zavést wi-fi a datové zásuvky. Původně sloužil Palác kultury pro sjezdy komunistické strany, v současnosti se jedná o nejméně oblíbenou budovu v Praze. Odborníci naopak tvrdí, že akustika v budově patří k jedněm z nejlepších.

Název zprávy: „*Účtenkovka začne za 17 dní. Průměrná výhra: 260 korun*“

Umístění: Zpráva odkazuje pod pěti odstavci dole na titulní straně Lidových novin na dvanáctou stranu, kde je uvedena v horní části rubriky *Ekonomika*. Je rozložena do dvanácti odstavců.

Grafická stránka: Titulní strana je doplněna barevným obrázkem s nápisem Účtenkovka. Fotografie se v textu nenachází. Titulek na hlavní straně není velký, jedná se pouze o doplňující zprávu. Na straně dvanáct zní titulek: „*Účtenkovka začne za 17 dní*“. Tento titulek je velikostí písmen největší v porovnání s ostatními titulky na této straně. Jde o hlavní zprávu dvanácté strany. Na titulní straně zabírá zpráva přibližně šestinu textu, na dvanácté straně je rozložena na dvě třetiny strany.

Stavba textu: Oba titulky jsou dostatečně vypovídající. Zpráva neobsahuje perex. Domicil: Praha je uveden na titulní straně i v pokračování na dvanácté straně. Čelo zprávy je dostatečně informativní a odpovídá na základní zpravodajské otázky. Tělo zprávy je psáno systémem obrácené pyramidy, zásadní informace jsou uveřejněny na začátku. V textu se nachází několik přímých citací Ivana Pilného a Radka Joklíka. Background zprávy se lze najít ve čtrnáctém odstavci, kde je popsán začátek loterie v Polsku. Uprostřed zprávy je uveden jeden box obsahující několik grafů.

Přehlednost: Velký grafový box uprostřed textu je přehledný, ovšem od okolního textu není dostatečně oddělen. Zaujímá velkou část plochy a zejména v jeho spodní části není na první pohled patrné, kde končí. Zpráva je od ostatních oddělena vodorovnými i svislými tenkými čarami. Obsahuje dva tučně vytištěné mezititulky, které napomáhají lepší orientaci v textu. Na konci zprávy na titulní straně se nachází odkaz na stranu dvanáctou, kde jsou podrobnější informace o tématu.

Stručný obsah: Mezi hlavní výhry Účtenkovky patří osobní automobil nebo milion korun. Účtenkovku zahájí ministerstvo financí 1. října. Na výhry měsíčně případně 5,4 milionu korun. Průměrná výhra pro 21 tisíc soutěžících je v průměru méně než 260 korun. První výhra bude losovaná v polovině listopadu, od té doby se bude losovat každý měsíc vždy 15. den. Hospodářská komora ČR nesouhlasí s loterií. Prý by Účtenkovka mohla konkurovat sázkovým kancelářím. Účtenkovka je zatím plánovaná na rok, během toho výhry dosáhnou 65 milionů korun. Zpráva pokračuje výpovědí ministra Pilného, který říká, že je třeba posílit názor, že brát si účtenku v obchodě je zcela normální. Ministerstvo financí ovšem vydá mimo 54 milionů za výhry i dalších 12 milionů, za které loterii udržuje v provozu. Prý ale tyto výdaje převyší přínosy, v podobě zvýšení efektivity elektronické evidence tržeb a úspory na kontrolách. V dalším odstavci zprávy vidíme

porovnání ostatních zemí, kde byla loterie na stejném principu již zavedena. Příkladem může být Chorvatsko, Slovensko či Slovinsko. V Polsku ale pro rostoucí nezáměr bude loterie nejspíš brzy zrušena. Výběr výherních úctenek bude losovat certifikovaný generátor náhodných čísel.

Název zprávy: „*Nový iPhone rozezná obličej*“

Umístění: Velká fotografie z konference, kde byl nový model představen, se nachází uprostřed titulní strany. K ní se váže pouze krátký popis. V jeho závěru je odkaz na stranu třináct, kde je v horní části v rubrice Ekonomika umístěna celá zpráva. Rozložená je do deseti odstavců.

Grafická stránka: Na titulní straně je umístěna velká barevná fotografie. Podobná fotografie se nachází i na straně třináct, kde doplňuje text. Titulek je na této straně největší, jedná se o hlavní zprávu. Celá zpráva je rozložena přibližně na polovinu strany.

Stavba textu: Titulek není dostatečně vypovídající, nevyplývá z něj podstata zprávy. Uveden je i podtitulek, ze kterého je patrná pouze informace o ceně. Perex v článku není. Domicil: Cupertino se nachází na začátku zprávy. Zpráva je dostatečně informativní, dozvídáme se vše potřebné. Zpráva je psána formou obrácené pyramidy. V textu není uvedena žádná přímá citace. Background zprávy patří minulým technologickým modelům této značky.

Přehlednost: Zpráva není doplněna boxy ani mezititulky. Od ostatních zpráv je oddělena tenkými vodorovnými a svislými čarami. Jak bylo výše uvedeno, odkaz na stranu třináct lze nalézt pod fotografií na titulní straně.

Stručný obsah: Tento model byl představen 12. 9. i s ostatními novinkami značky Apple, o telefon byl však největší zájem. Dále je ve zprávě rozebrána technická složka telefonu včetně designového pokroku a využití téměř celé plochy displeje. Oproti ostatním IPhonům, které se odemknou pomocí otisku prstu, tento typ rozezná přímo majitelům obličej. Prodej v České republice bude odstartován 3.11. Cena bude záviset také na paměti telefonu. Mimo tento typ uvedl Apple další dva telefony, iPhone 8 a iPhone 8 Plus.

6.2 PRÁVO

11. 9. 2017

Název zprávy: „*Pilný: 21 miliard navíc na platy nestačí*“

Umístění: Zpráva je umístěna nahoře na druhé straně Práva v rubrice *Zpravodajství*. Rozložena je do třinácti odstavců.

Grafická stránka: Zpráva obsahuje velkou barevnou fotografii. Titulek je oproti ostatním na této straně větší, jde o hlavní zprávu. Text včetně fotografie je rozložen přibližně na polovinu strany.

Stavba textu: Titulek cituje slova ministra financí Ivana Pilného, je dostatečně vypovídající. Zpráva obsahuje jednověť tučně vytištěný perex na začátku zprávy. Není uveden domicil. Zpráva je psána formou obrácené pyramidy. Doplněna je několika přímými citacemi Ivana Pilného, Luděka Niedermayera a Pavla Kysilky. Background se ve zprávě objevuje na základě minulých výpovědí ministra Pilného. Je zde uveden jeden informační box.

Přehlednost: Box v textu obsahuje jednověťovou výpověď ministra Pilného, která je uvedena hned pod čelem zprávy. Je psán jiným fontem a od textu je viditelně oddělen. Text není od ostatních zpráv na této straně nijak striktně oddělen. K oddělení zde slouží pouze větší mezera. Obsahem jsou také dva mezititulky, které slouží k lepší orientaci v textu. Zpráva neobsahuje žádné odkazy.

Stručný obsah: Zpráva je uvedena slovy ministra financí Pilného, který říká, že ani 21 miliard navíc nestačí na to, oč odbory žádají. Většina textu je parafrází výroků ministra Pilného, což působí velmi jednostranně. Až v osmém odstavci se ke slovu dostává europoslanec TOP 09 Luděk Niedermayer, který se proti ministru financí ohrazuje. 10. odstavec je věnován výroku Pavla Kysilky, který pomocí metafor apeluje na vytváření finančních rezerv a navrhuje snížení státních zaměstnanců. Všichni tři respondenti se v posledním odstavci zprávy shodují na názoru, že se ČR musí připravovat na období, kdy nebude dostávat peníze z fondu EU.

Název zprávy: „*První mrtví: Irma ničí jih Floridy*“

Umístění: Zpráva je uvedena na titulní straně, dále pokračuje nahoře na desáté straně deníku Právo v rubrice *Ze zahraničí*. Článek na titulní straně obsahuje čtyři odstavce, na desáté straně je rozmístěn do jedenácti odstavců.

Grafická stránka: Na titulní straně je uvedena velká barevná fotografie s vyvrácenými stromy v ulicích Miami. Na desáté straně je taktéž uvedena velká barevná fotografie s obyvatelem Floridy. Na první straně je titulek střední velikosti, na desáté straně je velký titulek, jedná se o hlavní zprávu. Zpráva je rozložena přibližně na polovinu strany.

Stavba textu: Titulek je dostatečně informativní. Zpráva neobsahuje perex ani domicil. Čelo je vypovídající a odpovídá na základní zpravodajské otázky. Zpráva je psána formou obrácené pyramidy. Text je doplněn přímými citacemi Donalda Trumpa, Ricka Scotta a dvou obyvatel zasaženého území. Background je ze zprávy patrný, je zde navázáno na včerejší předpoklady o postupu hurikánu. Na titulní straně i na straně deset je uveden informační box.

Přehlednost: Jednovětvý informační box obsahující výpověď se nachází na první straně novin, druhý pak na desáté straně. Oddělení od ostatních zpráv není striktní, využita je pouze větší mezera. Zpráva obsahuje tři mezititulky, které napomáhají rychlejší orientaci v textu. Odkaz na zprávu se nachází na titulní straně, zpráva potom pokračuje na straně deset.

Stručný obsah: Popsány jsou první údery Irmy, její síla a ohrožené destinace. Dále zpráva pokračuje informacemi o výpadku elektrického proudu u 2 milionů domácností a o uzavření Floridských letišť a zábavních center. Prezident Trump se vyjádřil, aby lidé upřednostnili vlastní život před majetkem, který je nahraditelný. Irma bude i zkouškou jaderných elektráren, které by měly být odolné vůči přírodním pohromám. Irma původně měla směřovat přes východní pobřeží, později ovšem vplynulo najevo, že hurikán půjde přes západní pobřeží. Lidem tak vyhlásili evakuaci, která je pro ně dle výpovědi přítěží. Irma ovšem dle aktuálních výpočtů zasáhne pobřeží jako celek. V posledních dvou odstavcích je zmínka o obětech hurikánu a dále informace o ohrožení domu Ernsta Hemingwaye.

Název zprávy: „*Stabat Mater zahájila Dvořákovu Prahu*“

Umístění: Zpráva je umístěna uprostřed osmé strany deníku Právo v rubrice *Kultura*. Rozložená je do jedenácti odstavců.

Grafická stránka: Zpráva není doplněna žádnou fotografií, titulek je střední velikosti, nejedná se o hlavní zprávu. Zpráva je uvedena přibližně na čtvrtinu strany.

Stavba textu: Titulek je dostatečně vypovídající. Zpráva neobsahuje žádný perex. Čelo zprávy podává základní informace o festivalu. Domicil se v textu nenachází. Zpráva je psána formou obrácené pyramidy. Ve zprávě se nenachází žádná přímá citace. Background ze zprávy není patrný.

Přehlednost: Zpráva neobsahuje informační boxy. Zprávu obklopují další tři články, oddělena je pouze od jednoho z nich svislou tenkou čarou. K oddělení od dalších zpráv slouží pouze větší mezera. Součástí textu je jeden mezititulek, který pro přehlednost textu není zásadní. Ve zprávě se nenacházejí žádné odkazy.

Stručný obsah: 10. ročník Dvořákovy Prahy odstartoval 7. září v předvečer skladatelových narozenin. Dále se dozvídáme o zvukných jménech účinkujících umělců. Deník Právo uvádí dirigentovo pojetí jako strohé a neměnné. V Rudolfinu nejdřív zazněla balada Karla Jaromíra Erbena Polednice, kterou A. Dvořák rozvinul o mnoho dalších prvků. Poslední odstavec se věnuje druhé části večera, kdy zazněla jedenáctá symfonie Dmitrije Šostakoviče, uvedena je její historie.

12. 9. 2017

Název zprávy: „*Učitelé dostanou přidáno 15 procent, ostatní deset*“

Umístění: Zpráva je zmíněna uprostřed titulní strany deníku Právo. Zde je rozložena do šesti odstavců. Dále pokračuje na straně dvě, v rubrice *Zpravodajství* v horní části novin. Rozložena je do jednadvaceti odstavců.

Grafická stránka: Na titulní straně je článek uveden s velkou barevnou fotografií, stejně tomu je i na druhé straně deníku. Na první straně je titulek menší, ovšem na druhé straně je velký, jedná se o hlavní zprávu. Na titulní straně je zpráva rozložena přibližně na čtvrtinu strany, na straně dvě zabírá přibližně polovinu.

Stavba textu: Titulek je dostatečně informativní. Zpráva neobsahuje perex. Čelo zprávy odpovídá na základní otázky. Zpráva je psána formou obrácené pyramidy. Text je doplněn mnoha přímými citacemi Ivana Pilného, Bohuslava Sobotky, Miroslava Kalouska, Jana Skopečka, Andreje Babiše, Davida Marka i Svazu měst a obcí. Background je ve zprávě uveden v souvislosti s předešlými rozpočty. Součástí článku jsou informační boxy.

Přehlednost: První informační box se nachází na titulní straně, kde uvádí výpověď Miroslava Kalouska. Druhý jednovětvý informační box je uveden na druhé straně. Zpráva je od ostatních oddělena pomocí větší mezery. Článek obsahuje pět mezititulků, které výrazně dopomáhají v přehlednosti rozsáhlého textu. Na titulní straně je uveden odkaz, který upozorňuje na pokračování zprávy na druhé straně.

Stručný obsah: Zvýšení platů se promítne v tarifní složce. Bohuslav Sobotka uvítal prosazení vyšších mezd. Podle něj je to dobrá zpráva nejen pro zaměstnance, ale i pro české školství. Mimo zvýšení odhadů příjmů rozpočtu o 21 miliard na platy uvolní ministerstva 25 procent ze svých nespotřebovaných rezerv. Vláda se stále nedohodla na penězích pro vysoké školy, které žádají již zmiňovaných 4,5 miliard, pokud ovšem ministerstva dostojí svému slovu a uvolní čtvrtinu svých rezerv, mělo by to v součtu činit 10 miliard. Pavel Bělobrádek včera novinářům řekl, že k dohodě strany dospějí do konce září, než bude návrh předán sněmovně. Ministerstvo financí od července zvýšilo výdaje a předpokládá ekonomický růst. Toto rozhodnutí ovšem někteří ekonomové kritizují. Příznivou ekonomickou situaci by vláda měla využít ke snížení deficitu. Rozdělení letošních financí mají totiž radnice již naplánované. Předseda TOP 09 Miroslav Kalousek toto rozhodnutí kritizuje a uvádí, že vláda nemyslí na zítřek. Investice klesají a výdaje státu raketově rostou. Jan Skopeczek za stranu ODS říká, že navrženým schodkem usvědčuje vláda sama sebe z neschopnosti využít léta slušného hospodářského růstu. Vláda jednání o rozpočtu přerušila, znovu se jím bude zabývat až za 14 dní.

Název zprávy: „*Irma zeslábla, zanechala zmar*“

Umístění: Zpráva je uvedena nahoře na dvanácté straně v rubrice *Ze zahraničí*. Rozložena je do devíti odstavců.

Grafická stránka: Článek obsahuje velkou barevnou fotografii ze zaplavených ulic Miami. Titulek je velký, jedná se o jednu z hlavních zpráv. Zpráva je rozložena přibližně na polovinu strany.

Stavba textu: Titulek je dostatečně informativní. Zpráva obsahuje dvouvětvý perex, který odpovídá na základní zpravodajské otázky. Domicil není uveden. Zpráva je psána formou obrácené pyramidy. Text je doplněn přímými citacemi od Larryho Kahna a Ricka Scotta. Background se objevuje při zmínění nedávného předpokládaného postupu hurikánu. Zpráva obsahuje jeden informační box.

Přehlednost: Informační box je uveden pod čelem zprávy, upozorňuje na historicky největší obnovy poničeného území. Zpráva je od ostatních článků oddělena pouze širší mezerou. Jsou zde uvedeny dva mezititulky, které napomáhají lepší orientaci v textu. Ve zprávě není uveden žádný odkaz.

Stručný obsah: Noviny uvádějí jednoho mrtvého, který se snažil před hurikánem ukrýt v autě. Hurikán však autem mrštil o strom a řidič nepřežil. Mnoho obyvatel bylo evakuováno, ovšem i na zdánlivě bezpečná místa síla Armády dosahovala, proto lidé prchali dál. Právo stejně jako Lidové noviny představuje výrok Picka Scotta, který vyzývá obyvatele, aby nadále zůstali v bezpečí. USA prý čeká historicky nejnáročnější obnova historického území. I Právo uvádí 38 mrtvých osob v Karibiku. Lidé umírali při automobilových nehodách i při pádu z budov. Shoda těchto dvou deníků se ukazuje i v postojích obyvatel na jižním a severním pobřeží Floridy. Na jihu totiž již lidé zjišťovali škody, zatímco na severu pokračovala evakuace. Guvernér Scott dále informoval evakuované, aby s návratem do domovů počkali do doby, než budou úřadem informováni. Úřady slibují, že zasáhnou v případech rabování. Hurikán José třetí kategorie je Irmě v patách, ale stočil se na sever, většinu měst minul.

Název zprávy: „*Národní divadlo kritizuje Zaorálka kvůli agitaci*“

Umístění: Zpráva je umístěna ve spodní části na třetí straně deníku Právo v rubrice *Zpravodajství*. Rozložena je do sedmi odstavců.

Grafická stránka: Zpráva neobsahuje žádnou fotografii. Titulek je psán menším fontem. Zpráva zabírá přibližně pětinu strany.

Stavba textu: Titulek je dostatečně informativní. Perex ani domicil zpráva neobsahuje. Z čela zprávy se dozvídáme veškeré potřebné informace. Zpráva je psána formou obrácené pyramidy. Je doplněna několika přímými citacemi Lubomíra Zaorálka, Jana Buriana a Jakuba Hrubého. Background je patrný z posledního odstavce zprávy při zmínce o stávkové pohotovosti z 8. června.

Přehlednost: Zpráva neobsahuje žádné informační boxy, od ostatních zpráv je oddělena pouze širší mezerou. V textu je uveden jeden mezititulek, který napomáhá orientaci v textu. Není zde uveden žádný odkaz.

Stručný obsah: Národní divadlo kritizuje Lubomíra Zaorálka kvůli agitaci a narušení zkoušky orchestru. Zneužití divadla k agitaci potvrdili v otevřeném dopise zástupci Národního divadla, dále zástupci dalších divadel i vysokých škol. Sám pan Zaorálek

uvádí, že kritice nerozumí, údajně jen přistoupil na žádost odborářů o schůzku z důvodu jednání o jejich platech. Koalice se posléze dohodla na zvýšení platů o 10 procent. Signatáři dopisu nesouhlasí. Uvádějí, že Zaorálek přišel služebním vchodem v době, kdy se umělci připravovali na premiéru nové opery. Tento proces přerušil a prostor využil pro přednes svého agitačního projevu. Divadlo uvádí, že pan Zaorálek obešel nejen kolektivní vyjednávání, ale i ředitele Buriana a ministra Hermana. Ministr zahraničí se brání. Bylo mu prý řečeno, že Burian se omlouvá, nemůže se zúčastnit. Dále říká, že na této schůzce nevidí nic divného, schází se totiž se všemi odbory, které ho o schůzku požádaly. Předseda Unie profesionálních zpěváků v ČR Jakub Hrubý potvrdil, že Lubomír Zaorálek přišel na základě jejich pozvání. Také uvádí, že Jan Burian byl o schůzce informován.

13. 9. 2017

Název zprávy: „*Hala pro Kongresové centrum vybrána*“

Umístění: Zpráva je umístěná v horní části jedenácté strany v rubrice *Praha – Střední Čechy*. Rozložená je do osmi odstavců.

Grafická stránka: Součástí zprávy je velký barevný obrázek znázorňující budoucí vzhled budovy. Titulek je velký, jde o jednu z hlavních zpráv. Článek je rozložen přibližně na třetinu textu.

Stavba textu: Titulek není dostatečně vypovídající, základní informace jsou uvedeny až v perexu zprávy, který je rozložen do dvou vět. Následuje čelo zprávy, které doplňuje perex o další informace. Domicil se zde nenachází. Zpráva je psána formou obrácené pyramidy. Je doplněna několika přímými citacemi Radima Haluzy, Adriany Krnáčové, Petra Hlaváčka a Václava Novotného. Background se objevuje ve zmínkách o historii Kongresového centra. Součástí článku je informační box.

Přehlednost: Informační box je uveden pod čelem zprávy a poukazuje na další vývoj stavby. Od ostatních zpráv je článek oddělen větší mezerou. Nejsou uvedeny žádné mezititulky ani odkazy.

Stručný obsah: Anna Krnáčová oznámila, že v architektonické soutěži, kterou uspořádalo pražské Kongresové centrum, uspěli Španělé. Tato budova dříve patřila Praze, dnes většinu drží stát. Předseda Radim Haluza odhaduje náklady na dostavbu mezi 300-600 miliony korun. Krnáčová chce, aby se na Kongresové centrum nahlíželo jako na budovu minulosti, ale s moderním prvkem. Tento návrh to prý splňuje. Architekti z OCA

je mladá kancelář z Barcelony. Kolem výstavní haly navrhují park s vodními prvky. Předseda poroty Petr Hlaváček uvádí, že se na románskou architekturu, která Praze v 17. a 18. století prospěla, těší. Podle Haluzy získá Kongresové centrum na hodnotě a investice se vrátí. Stejně jako Lidové noviny i deník Právo uvádí, že k přestavbě by měl dojít zhruba za 3 roky. Bývalý radní pro kulturu Václav Novotný připomíná, že Praha poskytla Kongresovému centru na investice 800 milionů a vyhradila, na co mají být použity. Veškeré návrhy jsou vystaveny ve foyer Kongresového centra do 5. října. Odměněno bude šest nejlepších návrhů, vítězové získají za návrh dohromady 1 milion korun.

Název zprávy: „Účtenkovka odstartuje v říjnu“

Umístění: Zpráva je umístěna v horní části třetí strany deníku Právo v rubrice *Zpravodajství*. Rozložena je do devíti odstavců.

Grafická stránka: Součástí zprávy je detailní fotografie účtenky, zaměřující se na nové údaje, které bude obsahovat. Titulek je psán velkým písmem, jedná se o jednu z hlavních zpráv. Zpráva je rozložena přibližně na třetinu strany.

Stavba textu: Titulek je dostatečně informující, zpráva dále obsahuje i dvouvěťový perex, který doplňuje další důležité informace. Domicil není uveden. Čelo zprávy již konkrétně udává data zahájení a možnost zapojení se do loterie. Zpráva je psána formou obrácené pyramidy. Článek je doplněn přímými citacemi Ivana Pilného a Aleny Schillerové. Background se ve zprávě neobjevuje. V textu je uveden jeden informační box.

Přehlednost: Box, vložený do první třetiny zprávy, uvádí kladný názor Ivana Pilného na účtenkovou loterii. Zpráva je od ostatního zpravodajství oddělena širší mezerou. Text je doplněn jedním mezititulkem, který napomáhá lepší orientaci. Odkazy se ve zprávě nenacházejí.

Stručný obsah: Vypsána jsou důležitá data, týkající se zahájení a prvního losování účtenkové loterie. Dodává webové stránky, na kterých je možné se do účtenkovky přihlásit. Náměstkyně ministra financí Alena Schillerová říká, že se obchodníci nemusí obávat záměrného rozdělování nákupů, lze totiž zaregistrovat pouze jednu účtenku od jednoho obchodníka denně. Stejnou informaci uvádějí i Lidové noviny. Deník Právo uvádí podrobnější informace o možnostech registrování účtenek. K problematice se vyjadřuje stejně jako v Lidových novinách Ivan Pilný, který říká, že loterie má posílit

obecný názor, že brát si účtenky je v pořádku a přiblížíme se tak ostatním evropským zemím. V poslední části zprávy je výčet možných výher.

Název zprávy: „*Apple ukázal revoluční iPhone X. A hromadu dalších novinek*“

Umístění: Zpráva se nachází v dolní části dvanácté strany deníku Právo, v rubrice *Ze zahraničí*. Rozložena je do devíti odstavců.

Grafická stránka: Součástí zprávy je malá barevná fotografie z tiskové konference. Titulek je psán malým písmem, nejedná se o hlavní zprávu. Zpráva je rozložena přibližně na pětinu strany.

Stavba textu: Titulek je dostatečně informující. Domicil není uveden. Zpráva neobsahuje perex, avšak v čele jsou uvedeny veškeré potřebné informace, které rozvíjí titulek. Zpráva je psána formou obrácené pyramidy. V textu je citace Tima Cooka. Background se ve zprávě neobjevuje.

Přehlednost: V textu nejsou uvedeny žádné informační boxy. Od ostatních zpráv je text oddělen širší mezerou. Dva mezititulky napomáhají lepší přehlednosti zprávy. Odkazy se ve zprávě nenacházejí.

Stručný obsah: Nový iPhone X byl hvězdou večera, zástupci firmy Apple ho prý sami nazývají jako revoluční. X v názvu představuje 10. výročí telefonů Apple. Obraz se rovná špičkovým televizím. I deník Právo vyzdvihuje technologické stránky telefonu. Sama firma Apple uvádí, že scan obličeje je mnohem lepší způsob zabezpečení, než odemknutí přes otisk prstů. Díky tomuto vynálezu není třeba mít na telefonu prostor pro tlačítko, může tak být celá plocha věnována většímu displeji. Na rozdíl od Lidových novin, Právo uvádí blízkou podobnost i tohoto telefonu s předchozími typy značky Apple. I Právo se zmínilo o telefonech iPhone 8 a iPhone 8 Plus. Dalším vylepšením telefonů je lepší fotoaparát. IPhony prý mají vyšší výkon, ale celková vylepšení proti předchozím nejsou dramatická. V závěru zprávy nacházíme zmínku i o nových Apple hodinkách, přes které se dá i telefonovat. Všechny tyto novinky by se v Česku měly objevit ještě před Vánoci.

7. JAZYKOVÁ ANALÝZA

7.1 LIDOVÉ NOVINY

11. 9. 2017

Název zprávy: „*Učitele si rázně řeknou o vyšší plat*“

Pravopis a gramatika: Zpráva je z hlediska pravopisu zcela v pořádku, neobjevuje se žádná chyba ani překlep. Hovorovým výrazem ve zprávě je slovo: *emisáři*.

Automatizace textu: Tento jev se objevuje ve slovních spojeních: *stávková pohotovost, přisypání 4,5 miliardy korun, vláda jedná rozštěpeně, konference je rozhořčena*.

Aktualizace textu: V textu se objevuje ve spojení: *obrátit pět duší, Česko na chvostu*.

Lexikální rovina: Ke slovům přejatým se v textu řadí: *happening a lídr*. Do odborných výrazů v tomto textu spadají slova: *koncept a konsekvence*.

Kompoziční rovina: Text je psán krátkými srozumitelnými větami, uspořádán je formou obrácené pyramidy.

Název zprávy: „*Irma vyhnala miliony lidí*.“

Pravopis a gramatika: V textu je uveden jeden hovorový výraz – *dodávka*. Pravopisné chyby se v textu nenacházejí.

Automatizace textu: Automatizaci v textu tvoří slovní spojení: *Irma vyhnala, obavy panovaly, hurikán nevybočuje z řady, či Florida zažila*.

Aktualizace textu: Aktualizace se v textu projevuje slovním spojením: *evakuace provázely problémy*.

Lexikální rovina: Slovní zásoba je bohatá, slova se neopakují. Slova jsou bezpříznaková a neobjevují se cizí názvy.

Kompoziční rovina: Text je psán delšími srozumitelnými větami, uspořádán je formou obrácené pyramidy.

Název zprávy: „*Rudolfínem zaznělo dvojí oratorium*“

Pravopis a gramatika: Text je psán spisovně. Překlep se nachází ve slovním spojení *výrazově odstíny*, správné psáno: *výrazové odstíny*.

Automatizace textu: Automatizaci textu lze nalézt ve spojení: *Stabat Mater uvedla linii* či *znění se přiřadilo*.

Aktualizace textu: Aktualizace se projevuje ve slovním spojení: *doklad svého talentu, těžké kroky basových nástrojů*,

Lexikální rovina: Slovní zásoba autora je velmi pestrá. Ve zprávě se vyskytují hodnotící i příznakové výrazy, např.: *výborný dramaturgický nápad, jemné nuance, Čechová se výborně zhostila, měkce znějící bas* či *sametový barevný tenor*. Často používá odborné a cizí názvy, např.: *nuance, ouvertura, sekvence* či *sonorní bas*.

Kompoziční rovina: Text je psán dlouhými větami a souvětími, není vždy zcela srozumitelný. Zachovává formu obrácené pyramidy.

12. 9. 2017

Název zprávy: „*Učitelé uspěli, vláda jim přidá*”

Pravopis a gramatika: Pravopisná chyba se nachází již v první větě, kde je slovní spojení Poslanecká sněmovna psáno s malým p.

Automatizace textu: Automatizaci lze nalézt ve slovním spojení: *univerzity zůstávají ve střehu* či *koalice najde shodu*.

Aktualizace textu: Aktualizace textu je uvedena ve slovním spojení: *Vysoké školy s požadavkem nepochodily*,

Lexikální rovina: Slovní zásoba autorů je rozsáhlá, v textu se neopakují stejné výrazy. Mezi přejatá slova se řadí nyní již česky psaný výraz: *lídr*. Příznaková slova se v textu neobjevují.

Kompoziční rovina: Zpráva je psána krátkými souvětími, je snadno pochopitelná. Sestavena je formou obrácené pyramidy.

Název zprávy: „*Účet za dva hurikány prý dosáhne 290 miliard dolarů*”

Pravopis a gramatika: Zpráva je psána bez pravopisných a gramatických chyb.

Automatizace textu: Automatizaci lze nalézt ve slovním spojení: *hurikán udeřil* či *hurikán si vyžádal*.

Aktualizace textu: V textu se nachází nespisovný výraz *řádění hurikánu*.

Lexikální rovina: Použitá slovní zásoba je dostačující, ale velmi často po sobě se vyskytuje slovo *hurikán*.

Kompoziční rovina: Zpráva je psána krátkými srozumitelnými větami. Zachovává formu obrácené pyramidy.

Název zprávy: „*Zaorálek sedl odborářům na lep*“

Pravopis a gramatika: Zpráva je psána bez pravopisných či gramatických chyb.

Automatizace textu: Automatizace se objevuje ve slovním spojení: *jádro sporu*.

Aktualizace textu: Aktualizace se v textu nenachází.

Lexikální rovina: Slovní zásoba autorky je rozmanitá, slova se neopakují. Mezi slova přejatá se řadí výraz: *lídr*.

Kompoziční rovina: Text je psán krátkými srozumitelnými větami a veden je formou obrácené pyramidy.

13. 9. 2017

Název zprávy: „*Kongresové centrum zvětší Španěle*“

Pravopis a gramatika: Ve zprávě se nenachází žádná pravopisná ani gramatická chyba.

Automatizace textu: Automatizace je uvedena ve slovním spojení: Návrh řeší budovu a její okolí či centrum investuje.

Aktualizace textu: Prvky aktualizace se v textu nenacházejí.

Lexikální rovina: Slovní zásoba autora je rozsáhlá, neobjevují se příznaková slova ani cizí výrazy.

Kompoziční rovina: Zpráva je psána krátkými srozumitelnými větami. Sestavena je formou obrácené pyramidy.

Název zprávy: „*Účtenkovka začne za 17 dní. Průměrná výhra: 260 korun*“

Pravopis a gramatika: V textu se nenachází žádná pravopisná ani gramatická chyba.

Automatizace textu: Prvky automatizace jsou uvedeny ve slovním spojení: loterie má na kahánku, příjmy se zlepšily či ministerstvo uvedlo.

Aktualizace textu: Z textu jsou patrné prvky aktualizace.

Lexikální rovina: Slovní zásoba autora je bohatá, slova se neopakují, přesto se autorovi podařilo vyhnout příznakovým slovům a cizím výrazům.

Kompoziční rovina: Zpráva je psána dlouhými větami, přesto je srozumitelná. Zachovává formu obrácené pyramidy.

Název zprávy: „*Nový iPhone rozezná obličej*“

Pravopis a gramatika: Z hlediska pravopisu je zpráva zcela v pořádku. Objevují se však hovorová slova, např.: tisícovka.

Automatizace textu: Automatizace se objevuje ve slovním spojení: konkurence se pyšní či firma představila.

Aktualizace textu: Aktualizace je uvedena ve slovním spojení: dokáže provětrat peněženku či vyšplhat se na verzi 11.

Lexikální rovina: Slovní zásoba je rozmanitá. Objevují se ovšem příznaková slova, např.: špičkový model, obrovský výkon či největší designový krok. Zpráva obsahuje i cizí výrazy, jako např.: design či displej.

Kompoziční rovina: Zpráva je psána krátkými srozumitelnými větami. Zachovává formou obrácené pyramidy.

7.2 PRÁVO

11. 9. 2017

Název zprávy: „*Pilný: 21 miliard navíc na platy nestačí*“

Pravopis a gramatika: Zpráva je napsána bez pravopisných i gramatických chyb.

Automatizace textu: Prvky automatizace v textu lze nalézt ve slovním spojení: ministerstvo financí zvýšilo odhad, vláda zahájila či ministerstvo navrhuje.

Aktualizace textu: Aktualizace textu se ve zprávě nenachází.

Lexikální rovina: Slovní zásoba autora je bohatá, slova se neopakují. Příznaková slova ani odborné výrazy se ve zprávě nevyskytují.

Kompoziční rovina: Text je psán krátkými srozumitelnými větami, uspořádán je formou obrácené pyramidy.

Název zprávy: „*První mrtví: Irma ničí jih Floridy*“

Pravopis a gramatika: Zpráva je napsána bez pravopisných i gramatických chyb.

Automatizace textu: Automatizace je v textu uvedena ve slovním spojení: Irma se vydala, předpověď varuje či oko hurikánu půjde.

Aktualizace textu: Prvky aktualizace se v textu nenacházejí.

Lexikální rovina: Slovní zásoba autora je široká, text je srozumitelný a výrazy se neopakují. Příznaková slova se v textu objevují. Je použito hovorové slovo *dobývka* a odborný výraz *oko hurikánu*. Cizí názvy se v textu neobjevují.

Kompoziční rovina: Text je psán delšími srozumitelnými větami. Ve výstavbě textu je zachována forma obrácené pyramidy

Název zprávy: „*Stabat Mater zahájila Dvořákovu Prahu*“

Pravopis a gramatika: Zpráva je napsána bez pravopisných i gramatických chyb.

Automatizace textu: Prvky automatizace se v textu objevují ve slovním spojení *Část večera patřila jedenácté symfonii či orchestr pod taktovkou.* :

Aktualizace textu: Aktualizace se v textu nachází ve slovním spojení: *hvězdná jména zvýraznila, sólo bylo poznamenáno muzikální nejistotou či koncertantní kompozice nedopřeje sólistovi oddechu, patetický rozmach, či dirigentské mistrovství.*

Lexikální rovina: Slovní zásoba použitá v textu je velmi rozsáhlá. Příznaková slova se ve zprávě objevují v nadměrné míře. Použita jsou hodnotící slova, např. *dokonalá výslovnost, sametově znějící soprán*. Dále jsou užity cizí výrazy, např. *laureát, agogický*. Text obsahuje publicismy.

Kompoziční rovina: Text je psán dlouhými, mnohdy ne zcela srozumitelnými větami. Je zachována forma obrácené pyramidy.

12. 9. 2017

Název zprávy: „*Učitelé dostanou přidáno 15 procent, ostatní deset*“

Pravopis a gramatika: V textu se nachází pravopisná chyba ve slově Sněmovna; správně se píše s malým s. Mimo tento jev je text v pořádku a bez dalších chyb.

Automatizace textu: Prvek automatizace se v textu nachází ve slovním spojení: *Vláda slibuje, ministerstva budou ochotna či vláda se nedohodla.*

Aktualizace textu: Aktualizace se v textu nachází ve slovním spojení: *tvrdá debata či terč kritiky.*

Lexikální rovina: Slovní zásoba autora je dobrá, slova se neopakují a text je srozumitelný. Objevuje se přejaté slovo *lídr*, které je již psané česky.

Kompoziční rovina: Text je psán krátkými souvětími, je srozumitelný a zachovává formu obrácené pyramidy.

Název zprávy: „*Irma zeslábla, zanechala zmar*“

Pravopis a gramatika: Zpráva je napsána bez pravopisných a gramatických chyb.

Automatizace textu: Prvky automatizace v textu lze nalézt ve slovním spojení: *úřady informovaly* či *televize přinesla záběry*.

Aktualizace textu: Aktualizace se v textu neobjevuje.

Lexikální rovina: Slovní zásoba autora je bohatá, věty jsou srozumitelné a slova se neopakují. Mimo přímých citací se ve zprávě neobjevují žádné příznakové ani odborné výrazy.

Kompoziční rovina: Text je psán krátkými srozumitelnými větami. Zachovává formu obrácené pyramidy.

Název zprávy: „*Národní divadlo kritizuje Zaorálka kvůli agitaci*“

Pravopis a gramatika: Po pravopisné a gramatické stránce je zpráva zcela v pořádku.

Automatizace textu: Automatizace textu se projevuje ve slovním spojení: *Národní divadlo kritizuje, koalice dohodla* či *divadlo uvedlo*.

Aktualizace textu: Prvky aktualizace se v textu nenachází.

Lexikální rovina: Slovní zásoba autora je dobrá, slova se neopakují a text je snadno pochopitelný. Příznaková slova se ve zprávě neobjevují. Cizí slova v textu jsou *lídr* a *agitace*.

Kompoziční rovina: Zpráva je psaná krátkými jednoduchými větami. Zachovává formu obrácené pyramidy.

13. 9. 2017

Název zprávy: „*Hala pro Kongresové centrum vybrána*“

Pravopis a gramatika: V textu se nachází pravopisná chyba, kongresové centrum se píše s velkým K, v textu je v jednu případě psáno s malým k.. K jiným chybám v textu nedochází.

Automatizace textu: Automatizace se v textu objevuje ve slovním spojení: *Praha Kongresovému centru poskytla*.

Aktualizace textu: Prvky aktualizace v textu se objevují ve slovním spojení: *část peněz nateče do staré budovy.*

Lexikální rovina: Slovní zásoba autora je rozsáhlá, text je srozumitelný a slova se neopakují. Příznaková slova ani cizí výrazy se v textu nenacházejí.

Kompoziční rovina: Text je psát krátkými srozumitelnými větami, zachovává formu obrácené pyramidy.

Název zprávy: „*Účtenkovka odstartuje v říjnu*“

Pravopis a gramatika: Po pravopisné a gramatické stránce je zpráva zcela v pořádku.

Automatizace textu: Automatizaci lze nalézt ve slovním spojení: *účtenková loterie se rozběhne* či *MF hodlá vyplácet.*

Aktualizace textu: Prvky aktualizace se v textu neobjevují.

Lexikální rovina: Slovní zásoba autora je bohatá, slova se neopakují a text je srozumitelný. Znaková slova ani odborné výrazy se zde nevyskytují.

Kompoziční rovina: Zpráva je psána delšími srozumitelnými větami. Zachovává formu obrácené pyramidy.

Název zprávy: „*Apple ukázal revoluční iPhone X. A hromadu dalších novinek*“

Pravopis a gramatika: Po pravopisné a gramatické stránce je zpráva zcela v pořádku.

Automatizace textu: Automatizaci textu lze nalézt ve slovním spojení: *Apple tvrdí* či *fotoaparáty se dočkaly.*

Aktualizace textu: Prvky aktualizace v textu jsou ve slovním spojení: *hromada novinek.*

Lexikální rovina: Slovní zásoba autora je dobrá, slova se neopakují a text je srozumitelný. Jsou zde ovšem obsaženy hovorové výrazy, např. *tiskovka* či *sedmička, osmička, hromada novinek.* Dále je uvedeno původem cizí, ale již počestělé slovo *displej.*

Kompoziční rovina: Zpráva je psána delšími srozumitelnými větami. Zachovává formu obrácené pyramidy.

8. POROVNÁNÍ

Umístění: Z hlediska rozložení a umístění zpráv lze konstatovat, že v průměru dávají Lidové noviny i Právo stejně velký prostor jednotlivým zprávám. Právo však věnuje více místa zahraničním zprávám. Lidové noviny dávají větší prostor článkům, které se věnují tématům z České republiky.

Grafická stránka: Vyváženost novin lze nalézt v grafické části. Fotografie jsou součástí sedmi článků z devíti u obou periodik. Lidové noviny věnují fotografiím větší prostor než deník Právo. Velikost titulků není vyvážená. V Lidových novinách jsou uváděny jako hlavní zprávy ty, které deník Právo považuje za méně důležité. Stejně je tomu i naopak. Jak již bylo zmíněno, Lidové noviny považují domácí zpravodajství za důležitější a věnují mu tak větší titulky než zahraničním zprávám.

Stavba textu: Titulek by měl být informativní. Tento bod splňuje deník Právo ve většině případů. Třetina titulků v Lidových novinách se jeví jako nedostatečně informativní. Perex, se v deníku Právo objevuje přibližně v polovině případů. Lidové noviny perex v analyzovaných zprávách vůbec neuvádějí. Naopak je tomu s domicilem. Kromě jedné výjimky ho Lidové noviny mají vypsaný u každé zprávy. V deníku Právo se domicil vůbec neobjevuje. Čelo zprávy plní svou funkci ve všech analyzovaných zprávách deníku Právo. Zprávy zachovávají formu obrácené pyramidy mimo jeden článek Lidových novin, který je uspořádán chronologickým postupem. Počet přímých citací v textu je v deníku Právo mnohokrát častější než u Lidových novin. Právo dává možnost vyjádření více lidem. Lidové noviny často poskytují výpověď pouze jednoho člověka. Background je patrný ze všech analyzovaných zpráv Lidových novin. V Právu se objevuje pouze u dvou třetin článků. Boxy jsou u obou periodik stejně četné, průměrně chybí v každé třetí zprávě.

Přehlednost: U obou novin jsou boxy většinou striktně odděleny od textu, čímž nenarušují soudržnost textu. Celkové oddělení textů od ostatních zpráv je patrnější u Lidových novin. Zprávy jsou oddělovány tenkými čarami. V deníku Právo se pro oddělení zpráv používá pouze širší mezera mezi texty. Mezititulky jsou četnější v deníku

Právo, což přispívá k přehlednosti textu. Zatímco v Právu je pouze jedna zpráva, která je neuvádí, v Lidových novinách se mezititulky nacházejí pouze v polovině případů. Zprávy, které obsahují odkaz, jsou četnější v Lidových novinách. Zpráva je tam vedena na několika stranách, často je k ní uveden i názor v publicistické části. Deník Právo odkazuje na pokračování zprávy pouze ojedinele.

Pravopis a gramatika: Lidové noviny ve svých zprávách používají častěji hovorové výrazy. V deníku Právo ovšem byly nalezeny dvě pravopisné chyby, v Lidových novinách pouze jedna.

Automatizace textu: Oba texty používají automatizaci, jež je typickým znakem zpravodajských textů, v každém článku. Je to velmi častý jev, který se objevuje v každé zprávě několikrát. Z článků je do jazykové analýzy zařazen vždy jen příklad automatizace, a to z důvodu velmi častého výskytu.

Aktualizace textu: Aktualizace textu, jež je typická pro publicistické žánry, se objevuje v Lidových novinách častěji než v deníku Právo.

Lexikální rovina: Slovní zásoba autorů v denících Právo i Lidové noviny je bohatá. Lidové noviny uvádí více hovorových výrazů a odborných termínů než Právo. Naopak Právo častěji používá cizí slova.

Kompoziční rovina: Kromě jedné zprávy mají všechny články v Lidových novinách stavbu obrácené pyramidy. Ve většině případů jsou zprávy psány delšími srozumitelnými větami.

9. SHRnutí

Vzhledem k tomu, že oboje noviny jsou považovány za seriózní tisk stejného zaměření, ve zprávách nebyly nalezeny extrémní rozdíly. V porovnávání jednotlivých zkoumaných kritérií se noviny lišily zřídka a rozdíly nejsou zásadní. U obou periodik lze nalézt minimální výskyt publicismů či hodnotících výrazů. Odpovědi na kladené otázky a hypotézy jsou následující:

Hypotéza 1: Deník Právo klade větší nároky na informační hodnotu titulků než deník Lidové noviny.

Tato hypotéza se po zpracování analýzy a komparace potvrdila. Titulky v deníku Právo mají vyšší informační hodnotu, snaží se odpovídat na základní zpravodajské otázky. V případě, že nejsou v titulku zahrnuty všechny informace, zprávy vždy uvádí tučně vytištěný perex, který titulek doplňuje.

Hypotéza 2: Jazyková úroveň v deníku Lidové noviny je vyšší než v deníku Právo.

Tato hypotéza se na základě analýzy a komparace nepotvrdila. Deník Právo sice obsahuje dvě gramatické chyby, ovšem Lidové noviny v hojné míře užívají hovorových výrazů a příznakových slov, což je pro zpravodajský styl nepřipustné. Vyšší jazykovou úroveň lze tedy nalézt v Právu. Hovorové výrazy jsou zde naprostou výjimkou.

Hypotéza 3: Zprávy v deníku Právo jsou více vyvážené než zprávy v Lidových novinách. Tato hypotéza se po zpracování analýzy a komparace potvrdila. Deník právo dává ve svých zpravodajských článcích větší možnost pro vyjádření všech zúčastněných. Ve zprávách se mají možnost obhájit všechny zúčastněné strany. Text je vždy doplněn několika přímými citacemi. V deníku Lidové noviny se často objevuje zpráva na základě výpovědi pouze jedné strany, či dokonce na základě rozsáhlého rozhovoru pouze s jedním člověkem.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo po obsahové a jazykové stránce analyzovat a porovnat zpravodajství deníků Lidové noviny a Právo po dobu tří po sobě jdoucích dnů. Pro splnění cíle byly vybrané zprávy hodnoceny z obsahového hlediska na základě umístění, titulku, grafické stránky, stavby textu a přehlednosti. Z jazykového hlediska byly zprávy rozebrány na základě pravopisu a gramatiky, automatizace textu, aktualizace textu, lexikální roviny a kompoziční roviny.

V teoretické části práce byla přesně definována problematika potřebná k vypracování praktické části. Zejména kapitola týkající se historie, která umožňuje blíže se seznámit s původem a vývojem novin, dále charakteristika deníků, ze které je při analýzách čerpáno a v neposlední řadě publicistický funkční styl zpravodajský a zpráva jako základní zpravodajský žánr, jenž je předmětem analýzy v praktické části bakalářské práce.

Zprávy, které byly v analýze použity, byly v obou denících vybírány tak, aby se vždy věnovaly stejnému obsahu. To umožnilo následnou komparaci. V případě výběru odlišných zpráv by nebylo možné je porovnávat z hlediska obsahu ani jazyka. Z každého novinového výtisku byla vybrána zpráva z Čech, ze světa a z ekonomické či kulturní sféry. Díky tomuto výběru bylo možné porovnávat vyváženost analyzovaných zpráv.

První hypotéza se na základě zpracované analýzy potvrdila. V deníku Právo jsou skutečně obsaženy titulky s větší vypovídající hodnotou. V poslední zprávě je v titulku uvedený hovorový výraz, to ovšem nemění informační vyjádření titulku.

Druhá hypotéza se na základě zpracované analýzy nepotvrdila. Deník Právo sice proti Lidovým novinám obsahuje o jednu gramatickou chybu navíc, ovšem výrazy ve zpravodajství Lidových novin bývají častěji hovorové či citově zabarvené.

Třetí hypotéza se na základě zpracované analýzy potvrdila. Deník Právo dává možnost vyjádření většině zúčastněných, zpráva nikdy neobsahuje výpověď pouze jedné osoby.

Větší počet vypovídajících je patrný z naprosté většiny článků tohoto deníku. Z hlediska jazykové úrovně jsou oboje noviny téměř vyrovnané. V Lidových novinách byla zjištěna řada hovorových slov, jež ve zpravodajském stylu nejsou žádoucí. Umístění zpráv se výrazně lišilo, což je způsobeno tím, že každé médium dává obsahově stejným zprávám jinou důležitost. Rozdíl byl v celkové stavbě textu, kdy Lidové noviny neuvádějí perex, deník Právo naopak neuvádí domicil. Zpráva až na jednu výjimku vždy zachovává formu obrácené pyramidy, to znamená, že první odstavec vždy obsahuje základní údaje. Přestože obě periodika volí jiné odsazení textu od ostatních, zprávy byly přehledné a ve většině případů obsahovaly mezititulky

Analyzovány jsou tři zprávy z každého výtisku a autorka předpokládá, že práce je přínosná v mnoha ohledech týkajících se výběru a čtenosti novin. Dalším výzkumem, který by mohl potvrdit tyto hypotézy, je provést rozbor celkového zpravodajství Lidových novin a Práva v jednom dni nebo se z hlediska historie a současného vlastnictví deníků zaměřit na politické názory a případnou propagaci. Nabízí se i možnost kvantitativního průzkumu, který by byl zaměřen na každodenní čtenáře jednotlivých novin. Z teoretické části této práce totiž jasně vyplývá, že deník Právo je čtenějším periodikem než Lidové noviny.

Na shody i rozdíly analyzovaných periodik je dostatečně upozorněno, případně i na nesrovnalosti, které však byly spíše výjimkou. Vzhledem k tomu, že obě periodika jsou považována za seriózní tisk a mají stejné zaměření, autorka očekávala, že mezi nimi nebudou velké rozdíly, což se potvrdilo. Jinak by tomu samozřejmě bylo, kdyby byl porovnáván seriózní tisk například s bulvárem. Práce je přínosná z hlediska obsahového a jazykového rozboru, díky němuž jsou vyzdviženy a definovány nedostatky i kvality obou tištěných periodik.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BALLOVÁ-ROKEACHOVÁ, S. J. a DeFLEUR M. L., 1996. *Theories of Mass Communication*. Přel. J. Jiráka a O. Šoltys. 1.vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-7184-099-8.

BEDNAŘÍK. P., JIRÁK. J. a KÖPPLOVÁ. B., 2011. *Dějiny českých médií: Od počátku do současnosti*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-3028-8.

BENDA. J., 2007. *Vlastnictví periodického tisku v České republice v letech 1989-2006*. 1. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1387-1.

BYSTRICKÝ, J. et al., 2008. *Média, komunikace a kultura*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o. ISBN 978-80-7380-117-5.

ČECHOVÁ. M. et al., 2008. *Současná stylistika*. 1. vyd. Praha: Lidové noviny. ISBN 978-80-7106-961-4.

ČERMÁK. F., 2011. *Jazyk a jazykověda*. 4. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1946-0.

ČMEJRKOVÁ. S. a HOFFMANNOVÁ. J., 2003. *Jazyk, média, politika*. 1. vyd. Praha: Academia. ISBN 80-200-1034-3.

DEUZE, M., 2016. *Media life*. Přel. P. Izdná. 1. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2815-8.

JIRÁK. J. a KÖPPLOVÁ. B., 2009. *Masová média*. 1.vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-466-3.

JIRÁK. J. a KÖPPLOVÁ. B., 2003. *Média a společnost*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-697-7.

KONČELÍK, J., VEČERA, P. a ORSÁG, P., 2010. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-698-8.

KROBOTOVÁ, M., 2004. *Úvod do české stylistiky*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 80-244-0315-3.

MINÁŘOVÁ, E., 2011. *Stylistika pro žurnalisty*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-2979-4.

MUSIL, J., 2010. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. ISBN 978-80-7452-002-0.

MUSIL, J., 2005. *Úvod do sociální a masové komunikace*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola Jana Amose Komenského s.r.o. ISBN 80-86723-10-0.

OSVALDOVÁ, B. et al., 2005. *Zpravodajství v médiích*. 1.vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0248-2.

REIFOVÁ, I., 2004. *Slovník mediální komunikace*. 1.vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-926-7.

VEČEŘA, P., 2015. *Úvod do dějin tištěných médií*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4178-9.

VERNER, P., 2013. *Historie mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. ISBN 978-80-7452-027-3.

VERNER, P., 2010. *Zpravodajství a publicistika*. 2. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. ISBN 978-80-86723-88-4.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

PETKOVIČ, B., 2004. *Media ownership and its impact on media independence and pluralism*. 2nd. ed. Ljubljana: Peace Institute for Contemporary Social and Political Studies. ISBN 961-6455-26-5.

Seznam použitých internetových zdrojů

MAFRA, a.s.. MAFRA: Lidové noviny – Noviny osobností. Noviny, jak mají být [online]. [cit. 2018-01-10]. Dostupné z:

<https://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-lidovenoviny.htm>

Právo. Právo: Profil čtenáře [online]. [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://www.pravo.cz/soubory/profil-ctenare.pdf>

Právo. Právo: Nezávislé noviny [online]. [cit. 2018-02-16]. Dostupné z: <http://www.pravo.cz/>

Mediaguru. Mediaguru: Čtenost deníků: Na čele Blesk, Právo je třetí [online]. [cit. 2018-02-28]. Dostupné z:

<https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/05/ctenost-deniku-na-cele-blesk-pravo-je-treti/>

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Lidové noviny	42
Tabulka 2: Právo	43

Seznam grafů

Graf 1- Prodej novin	27
----------------------------	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Fotografie: „Učitele si rázně řeknou o vyšší plat“	I
Příloha B – Fotografie: „Irma vyhnala miliony lidí.“	I
Příloha C – Fotografie: „Rudolfínem zaznělo dvojí oratorium“	II
Příloha D – Fotografie: „Učitelé uspěli, vláda jim přidá“	II
Příloha E – Fotografie: „Účet za dva hurikány prý dosáhne 290 miliard dolarů“	III
Příloha F – Fotografie: „Zaorálek sedl odborářům na lep“	III
Příloha G – Fotografie: „Kongresové centrum zvětší Španěle“	IV
Příloha H – Fotografie: „Účtenkovka začne za 17 dní“	IV
Příloha I – Fotografie: „Nový iPhone rozezná obličej“	V
Příloha J – Fotografie: „Pilný: 21 miliard navíc na platy nestačí“	V
Příloha K – Fotografie: „První mrtví: Irma ničí jih Floridy“	VI
Příloha L – Fotografie: „Stabat Mater zahájila Dvořákovu Prahu“	VI
Příloha M – Fotografie: „Učitelé dostanou přidáno 15 procent“	VII
Příloha N – Fotografie: „Irma zeslábla, zanechala zmar“	VII
Příloha O – Fotografie: : „Národní divadlo kritizuje Zaorálka kvůli agitaci“	VIII
Příloha P – Fotografie: „Hala pro kongresové centrum vybrána“	VIII
Příloha Q – Fotografie: „Účtenkovka odstartuje v říjnu“	IX
Příloha R – Fotografie: „Apple ukázal revoluční iPhone X.“	IX
Příloha S – Rozhovor: István Léka k charakteristice Lidových novin	X

Príloha A – Fotografie: „Učitele si rázně řeknou o vyšší plat“

Zdroj: autorská fotografie, Lidové noviny (11. 9. 2017).

Príloha B – Fotografie: „Irma vyhnala miliony lidí.“

Zdroj: autorská fotografie, Lidové noviny (11. 9. 2017).

Příloha C – Fotografie: „Rudolfinem zaznělo dvoji oratorium“

Zdroj: autorská fotografie, Lidové noviny (11. 9. 2017).

Příloha D – Fotografie: „Učitelé uspěli, vláda jim přidá“

Zdroj: autorská fotografie, Lidové noviny (12. 9. 2017).

Příloha G – Fotografie: „Kongresové centrum zvětší Španěle“

Zdroj: autorská fotografie, Lidové noviny (13. 9. 2017).

Příloha H – Fotografie: „Účtenkovka začne za 17 dní“

Zdroj: autorská fotografie, Lidové noviny (13. 9. 2017).

Příloha I – Fotografie: „Nový iPhone rozezná obličej“

Zdroj: autorská fotografie, Lidové noviny (13. 9. 2017).

Příloha J – Fotografie: „Pilný: 21 miliard navíc na platy nestačí“

Zdroj: autorská fotografie, Právo (11. 9. 2017).

Příloha M – Fotografie: „Učitelé dostanou přidáno 15 procent“

Zdroj: autorská fotografie, Právo (12. 9. 2017).

Příloha N – Fotografie: „Irma zeslábla, zanechala zmar“

Zdroj: autorská fotografie, Právo (12. 9. 2017).

Příloha O – Fotografie: : „Národní divadlo kritizuje Zaorálka kvůli agitaci“

Zdroj: autorská fotografie, Právo (12. 9. 2017).

Příloha P – Fotografie: „Hala pro kongresové centrum vybrána“

Zdroj: autorská fotografie, Právo (13. 9. 2017).

Příloha Q – Fotografie: „Účtenkovka odstartuje v říjnu“

Zdroj: autorská fotografie, Právo (13. 9. 2017).

Příloha R – Fotografie: „Apple ukázal revoluční iPhone X. A hromadu dalších novinek“

Zdroj: autorská fotografie, Právo (13. 9. 2017).

Příloha S – Rozhovor: Vyjádření Istvána Léka k charakteristice Lidových novin.

Od: Korčíš Štěpán

Odesláno: 28. listopadu 2017 15:08

Komu: Léko István

Předmět: Re: Prosba

Dobrý den

Obecné rozložení novin:

Pondělí až pátek -

Titulka - nejdůležitější zprávy plus názor LN

2-4 strany domácí zpravodajství/publicistika/rozhovory

1-2 strany kultura zpravodajství/publicistika/rozhovory

2 strany názory/komentáře/diskuse

2-4 strany ekonomika zpravodajství/publicistika/rozhovory

2-3 strany sport zpravodajství/publicistika/rozhovory

1 strana seriál historický/populárně vědecký/naučný - co zrovna vychází (100 let Masaryka, zrod republiky, čeština, právní servis...)

1 strana Posledka - publicistika/komentáře

K tomu jsou přílohy – **Právo a Justice, Akademie, Medicína a Věda, Ekonomika speciál, Česká pozice, Orientace, Relax** –

K posouzení co v nich – je doporučuji koupit.

Layout listu je daný. Nutné je držet fonty, velikosti písma (titulky Walburn, text Times – 9b, bezpatkové Amplitude) Zlom dle pravidel, která těžko popisovat, doporučuji koupit a prohlédnout. Vesměs je ale na stránce 9000 až 12-13 tisíc znaků. Dle obrazového doprovodu. Mohou být v jednom textu. Pro pěkný zlom jsou ideální tři texty na stránce (jeden dominantní + dva) o celkové délce do 10 tisíc znaků.

Poměr jednotlivých žánrů velice proměnný.

Zprávy se vybírají od nejdůležitějších s přihlédnutím k očekávanému zájmu čtenářů.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Irena Růžičková

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: prezenční

Název práce: Obsahová a jazyková analýza deníků Lidové noviny a Právo

Rok: 2018

Počet stran textu bez příloh: 65

Celkový počet stran příloh: 10

Počet titulů českých použitých zdrojů: 20

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 4

Vedoucí práce: doc. PhDr. Alena Svobodová CSc.